

[Blank page with faint bleed-through from the reverse side]

1
22
23
27
28
29
30
31

1700.

22^{a. b. c.} Strykius, Jo. Samuel: De jure spectrosum. 3 Saeples.

23^{a. b.} Strykius, Jo. Samuel: De allegatione propriae
impetudinis.

24. Strykius, Jo. Samuel: De Hamburgensium Instrumentis.

28^{a. b.} Strykius, Jo. Samuel: De jure creatum. Von Witten.
Lezer. 2 Saeples.

26^{a. b.} Strykius, Jo. Samuel: De liberis naturalibus. 2 Saeples.

1700: 1711.

24. Strykius, Jo. Samuel: De conditione rusticarum.

28^{a. b.} Strykius, Jo. Samuel: De rejectione ab actis. 2 Saeples.

29^{a. b.} Strykius, Samuel: De jure protestantis constructionem
molentibus. 2 Saeples.

30^{a. b.} Strykius, Samuel: De foro principum et privo-
rum communi. 2 Saeples. 1700 = 1740.

31. Strykius, Samuel: De potestate clericorum in
secularibus.

32. Strykius, Samuel: De jure funerandi.

[Anst. Nicolaus Kott]

33. Strykius, Samuel: De periculo petentis

34^{a, b, c} = Strykius, Samuel: De probatione contra praest.
sum juramentum legale. 2 Exempl.

35. Strykius, Samuel: De obsequio judicis inferioris.

36^{a, b, c}. Thomann, Christianus: De praesumptione lici-
tatis. 4 Exemplare 1700, 1724, 1735^a & 1744.

37^{a, b, c}.
= Thomann, Christianus: De legitimis viventes.
1700, 1713 & 1727.

3

3

3;

35

36

37

9814

No: 340.

1100 24

DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA,

De

HAMBURGENSESIUM TESTAMENTIS,

10

Quam

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DN. FRIDERICO WILHELMO,

MARCHIONE BRANDENB. ET ELECTORATUS
HEREDE, &c. &c.

In Illustri Fridericiana,

EX DECRETO INCLYTÆ FACULTATIS JURIDICÆ
PRÆSIDE

DN. IO. SAMVELE STRYKIO, D.

PROF. PUBL. ORD. ET FACULTAT.
IURID. DECANO,

PRO LICENTIA

Summos in Utroque Jure Honores

Consequendi,

Die VII. Maji, A. R. S. M DCC.

Horis ante- & pomeridianis,

Placidæ Eruditorum disquisitioni submittit,

ALBERTUS HENRICUS THO BÜHREN,
Hamburgensis.

HALÆ MAGDEB. Literis Joh. Jac. Krebsii, Acad. Typ.

1100

INSTITUTO IN A. G. H. I. S. I. U. R. I. D. I. C. A.
HAMBURGENSESIUM
TESTAMENTIS

DEO

AC

PATRIÆ.

INGRESSUS.

Onstat inter omnes, nec
ullum plane dubium est, quin Patricio,
ac nobili, in primis autem causas oran-
ri, & advocaturo turpe sit, Jus Civita-
tis, ac loci illius, in quo jam versatur,
aut aliquando per omnem vitam ver-
laturus est, ignorare, *l. 2. §. 43. ff. de Orig.*

Jur. Cic. lib. 3. de Leg. Quamobrem ea imprimis Jura,
Constitutiones, ac Leges, quæ in qualibet, ubi quis degit,
natus, ac educatus, & posthac victurus est, Provincia, aut Ci-
vitate obtinent, curare, atque pensi habere, cuius merito
convenit, *Act. Erudit. Lips. de anno 1685. p. 227.* Id ipsum igitur
ut a me hactenus pro virili factum hac ipsa Dissertatione
Inaugurali ostenderem, argumentum illius sollicitè cir-
cumspicienti, ex Patrii Statuti Oraculis id omnium quam
commodissime desumi posse, visum est, utpote quod cum
Juris Communis tractatione ab eo, qui non rabulam actu-
rus; sed Civium, ac Patriæ commodis utiliter posthac in-
serviturus est, semper duxi conjungendum, præsertim, cum
Juris utriusque convenientia pariter, ac necessaria quando-
que discrepantia, cui minimum quod ad potiora capita co-
gnoscendæ opera omnino impendenda est, non aliter pos-
sit innotescere. Nec enim usque quaque svavissimæ Patriæ
Leges, quæ Jus Commune, dictitant. Sed nonnunquam
a Prudentissimis Statutorum Patriæ Conditoribus, vel ob
evidentiorum æquitatis, humanitatisque rationem a Juris
Civilis placitis factum est divortium. Ut adeo de Patria
mea recte dicatur, quod partim proprio jure gaudeat, partim
alic-

alieno jure utatur *S. Infl. de Jur. Nat. Gent. & Civil.* Diversitas quippe ingeniorum, morum, facultatum, commerciorum, vitæque generis, imo locorum ipsorum exigit, ut non secus, ac ista (sc. diversitate) Civitates, earumque Formæ, & Accidentia discrepant: Jura ipsa distingvantur, & unaquæque (sc. Civitas) suis usibus constantem ubique naturalem legem per Civiles Constitutiones applicet, *Mevius ad Jus Lub. Qu. Præl. 1. n. 26.* Nam, veluti nec omnibus pedibus idem calceus: ita nec omni Universitati eadem Jura congruunt, *Mev. ibid.* Hac itaque ratione motus intermittere nequaquam potui, quin laudatissima aliorum vestigia premere apud animum mihi constituerem, qui, publicum profectuum specimen, Summorum in Utroque Jure Honorum, ac Privilegiorum Doctoralium obtinendorum gratia, edituri in eligenda disquisitioni, ac ventilationi publicæ idonea materia dulcissimæ Patriæ Statutorum rationem habendam putaverunt. Cum vero MATERIA TESTAMENTARIA præprimis in omnium oculos incurrat, seque insigni sua, quæ in vitam communem ex illius cognitione redundat, utilitate omnibus commendet; hinc in eam dilapsus sum sententiam, ut circa Jus Testandi secundum Statuta Patriæ nonnihil commentari jam animus sit. At vero, si ea omnia, quæ hac de re in medium proferri possent, hic loci congerere, ac illustrare propositum esset, tempus sane deficeret, cuius proinde inopinata brevitatis tractationis breviter imperat, Quamobrem iis tantum interpretandis operam hac vice daturus sum, quæ circa Ultimas morientium Voluntates Statuto Patrio compræhensa Juri Civili incognita sunt: Imo nec ea omnia, ob temporis, aliorumque Manuscriptorum requisitorum inopiam, partite nunc licet persequi, hinc potissimis saltim inter Jus Civile, & Statutarium Hamburgerse,

genſe, circa ultima Defunctorum elogia, Differentiis e-
numerandis contentus eſſe cogor. De quibus ut Lecto-
ri Benevolo in anteaſſum aliquoſiter conſtare queat;
totam hanc Diſſertatiunculam velut in compendium con-
traham, ſingulorumque Capitum Inſcriptiones hic præ-
mittam. Primo Capite igitur de *Teſtamentorum*
Diverſitate, atque Natura, ſecundum Statuta
Patriæ meæ diſpiciam. Deinde, *quid circa Teſ-*
tatoris Perſonam peculiare obtineat in Patria,
exponam. Tertio de *Boniſ Hæreditariis ſeu Ma-*
teria Teſtamentorum agam. Quarto de *Forma*
Teſtamenti, ſeu Hæredis Inſtitutione nonnulla ad-
dam. Id vero, Lector Benevole, etiam, atque etiam a Te
expeto, ut hiſce qualibuſcunque conatibus favere, meque
Tibi commendatiſſimum habere velis.

CAPUT I.

De

Teſtamentorum Diverſitate,
& Natura.

S U M M A R I A.

<i>Teſtamentorum diverſio. num. 1.</i>	<i>liſ Jure Civili. num. 5.</i>
<i>Teſtamenti judicialis diverſio. num. 2.</i>	<i>Jure Hamburgeniſi. n. 6. ſeqq.</i>
<i>An ad Judiciale ſolius judicis præſentia ſufficiat? n. 3.</i>	<i>Rationes, cur in Statutiſ Ham- burgenſibuſ receptum Teſ- tamentum Judiciale, expo- nuntur. n. 11. ſeqq.</i>
<i>Quid jure Hamburgeniſi? n. 4.</i>	<i>An hodie ſecundum ſolemnita- tes.</i>
<i>De Origine Teſtamenti Judicialis.</i>	<i>A 3</i>

- tes Juris Civolis Hamburgi testamentum condere non liceat? n. 19. 20.*
- Rationes formæ specialis adducuntur. n. 21. seqq.*
- Interest Hamburgi, utrum Testamentum in judicio, an extra judicium condatur. n. 24.*
- Rationes diversitatis. n. 25. seqq.*
- Consensus Juris Lubecensis, & Saxonici. n. 27. seqq.*
- Differentia Juris Hamburg. a Jure Saxonico. n. 30. 31.*
- Adhibendus Secretarius Publicus. n. 32. 33.*
- An Testamentum Judiciale extra locum Judicii condi possit? n. 34. seqq.*
- Varia divisio ejusmodi Testamenti. n. 38. seqq.*
- An Mystica Heredis institutio in Testamento nuncupativo locum habeat? n. 41. seqq.*
- Senatores a Consule missi esse debent. n. 47. seq.*
- Consul Regens statuere debet, coram quibus in specie Senatoribus Testamentum conficiendum. n. 51.*
- Senatores presentes esse debent. n. 52.*
- Subscribere, & subsignare testamentum scriptum non tenentur. n. 53.*
- Referre debent negotium in Senatu. n. 54.*
- An ipsis sine juramento credendum? n. 56. 57.*
- Secretarii Officium. n. 58.*
- An inter Senatores possit esse Filius Testatoris? n. 59.*
- An coram Judiciis inferioribus, seu subalternis testari liceat? n. 60. 61.*
- Quomodo in pagis testamentum condi debeat? n. 62.*
- De testamento, tempore pestis, vel testatore in agone constituto, condito. n. 63. seqq.*

I.

I Testamenta in genere alia Publica, alia vero Privata sunt. Quorum hæc in Solemnia, & Minus-Solemnia subsiſpescuntur: illa vero in Principi Oblata, & Judicialia abeunt. Et hæc postrema, perinde, ac adoptio, manumissio, l. 2. pr. ff. de Offic. Proconf. ac

ac emancipatio, Dn. Hopp. *ad §. 6. Inst. quib. mod. patr. pot. a*
 actus Voluntariæ Jurisdictionis pertinent. Cujus generis
 quæ sunt, nec loci, nec temporis ullam solemnitatem requi-
 runt, ac adeo quocunque loco, & tempore valide expediun-
 tur, Carpz. *Dec. 293. n. 10. & seqq.* Duplicis igitur generis Ju-
 dicialia Testamenta Jure Civili frequentantur, Vel enim in
 ipso Judiciæ loco, vel extra judicium confici possunt, B.Dn.
 Mevius *Consil. 40. n. 109. & seqq.*

II.

De posteriori Judicialium Testamentorum specie, ut-
 pote quæ svisissimæ Patriæ Legibus paululum immutata
 est, hoc Capite agere constitui, priusquam ad reliqua, a Ma-
 joribus nostris itidem recepta Testamenta progrediar. Jure
 Communi igitur solius Judicis præsentia adhuc actum suf-
 ficit, *l. 19. C. de Testam.* nec Actuarius opus est, cum nuspian
 in Jure Civili cautum sit, ut Actuarius ad Judiciale Testamen-
 tum conficiendum adhibeatur, B.Dn. Lauterbach, *in Dissert. de*
Testam. Judic. §. 17. At Jure Statutario Hamburgensi binarius
 Senatorum numerus, & Secretarius Civitatis, ad validita-
 tem negotii omnino necessarius est, Stat. Hamburg. *Part. 3.*
tit. 1. art. 1. In eo igitur Prudentissimi Patriæ Legumlatores
 a Jure Civili dispositione faciendum putaverunt divortium,
 ut, cum hoc, præter Judicem, alium, qui testamenti factioni
 interesset, non requireret: illi, ob rationes, infra exponen-
 das, Senatorum pluralitatem, & Actuarii hoc in casu neces-
 sitatem, introduxerint.

III.

De Origine, atque Auctore Testamentorum Judicialium
 in genere, nihil equidem certi hoc loco definire pos-
 sum, quamplurimis tamen abhinc seculis hunc Testamen-
 ta condendi morem apud Majores in usu fuisse, ex *l. 19. C. de*
Testa-

8 CAP. I. DE TESTAMENT. DIVERSIT.

- Testam.* constat. Imperatores enim, Theodosius, & Honorius, facto *in d.l.* a Testamento Judiciali, ad Testamentum, coram Principe conditum, argumento, non dispositive; sed narrative hujusce rei mentionem injiciunt, ut adeo jam ante ipsorum tempora judicialiter testandi consuetudinem receptam, ac usurpatam fuisse, facillime quilibet perspiciat.
- 6 An vero idem de Testamentis Judicialibus, secundum præscriptam Legibus, in Patria vigentibus, formam confectis, affirmandum sit, id facile quidem decisu foret, si Manuscriptos Statutorum Patriæ de anno 1270. 1276. & 1497. Codices (nec enim typis excusos unquam fuisse constat) una cum eruditissimis in illos Commentariis *Langebeccianis*, *Wetkenianis*, *Clavianis*, *aliorumque*, ad manus haberem, cum vero iis hoc in loco destituar, mihi que, a patria nimis remoto, nulla jam spes eos nanciscendi affulgeat: nec circa horum Testamentorum originem hoc tempore certi aliquid determinare possum. Superiori tamen Seculo isthac Judicialiter extra locum Judicii de bonis honeste acquisitis, per modum Ultimæ Voluntatis disponendi, methodo Majores nostros usos fuisse, ex *Möllerianis* Manuscriptis Notis ad Stat. Hamburg, *P. 3. tit. 1. art. 1.* edoceor. Cujus forte propter singularem, quam inesse crediderunt, æquitatem adeo fuerunt amantes, ut, ne latum quidem unguem ab hac recepta ab ipsis consuetudine recedentes, Juris Civilis dispositionem, quæ pene in desuetudinem abierat, vix observandam putaverint. Atque hinc procul dubio factum est, ut, cum Thomas Kopsen anno 1555. secundum Jus Commune, neglecta Statuti nostri Forma, Testamentum condidisset, Senatus illud tunc temporis pronuntiaverit irritum, *Not. Moll. MSS. ibid.* Quia vero in *d. Art. 1.* temporis immemoralis, cujus
- 9 initium nemo amplius recordari potest, vestigia deprehenduntur:

tur: *verb.* Demnach von vielen/ undencklichen Jahren/
 durch unsere Vorfahren / zu Vermeidung allerhand
 Nachtheil/ &c. hinc non possum non eorum amplecti, &
 approbare sententiam, qui, hunc testationis, de qua mihi
 sermo est, ritum non superiori demum seculo a nostris Ma-
 joribus inventum, ac usurpatum: sed multo antiquiorem
 esse, sibi forte persvadeant, imprimis, cum verba Articuli
 initialia: Demnach von vielen / undencklichen Jahren/
 &c. eine einfältige/ richtige Maaß/ und Ordnung gese-
 get/ die bishero zu jederzeit/ in Aufrihtung der Testa-
 menten/ von Bürgern und Einwohnern dieser Stadt/
 streiff/ und unverändert observiret, und gehalten worden;
 supradictum Manuscriptum Statutorum Codicem *de Anno*
1497. respicere videantur.

IV.

Et hactenus quidem de Testamentorum Judicialium ro-
 Origine, ac Vetustate, tum in genere, tum in specie actum
 est. Quamobrem in rationes, quibus impulsæ Venerandi
 Majores nostri judicialiter extra Judicium testandi morem
 receperint, atque a Juris Communis placitis regressi, pecu-
 liarem hoc casu formam excogitaverint, paucis nunc inqui-
 rendum restat, antequam ad ipsam Testamenti naturam, at-
 que essentiam me convertam. Prius igitur de Receptionis
 ratione: postea vero de Formæ causa videndum est. Ad
 Receptionem quod attinet, ejus non una, sed multiplex ra-
 tio in promptu est, videlicet: Nimia subtilitas Juris Civilis,
 Favor Ultimarum Voluntatum, & multitudo eorum, qui Ap-
 pices Juris non intelligunt. Quam multis enim difficulta-
 tibus introductæ Jure Civili Testamentaria solemnitates
 (quas observare difficillimum est, *l. ult. C. de Testam.*) ansam
 præbere soleant, vel unici Baldi, Summi illius Jure-Consulti,
 B exem-

10 CAP. I. DE TESTAMENT. DIVERSIT.

exemplo satis evinci potest, utpote, qui ex sola Substitutio-
 num materia se plus, quam ex ulla alia juris parte, lucratum,
 12 ipse professus est, Dauth. *de Testam. p. m. 2. in pr.* Quamobrem
 Veterum adeo exacta fuit diligentia in Testamentis ordi-
 nandis, ut vix quisquam sine Jurisperito Testamentum scri-
 beret, l. 39. pr. ff. de Vulg. & Pupill. Substit. l. 88. §. 17. ff. de Le-
 gat. 2. l. 9. §. 5. ff. de pæn. Nam testamentum recte facere, res
 ardua est, ac prudentum consilio agenda. Et hinc Inter-
 pretes legum communiter scribunt, valde periculosum est
 se, in scriptis testari, maxime, si non adhibeatur Jctus, illius
 13 rei peritus. Quinimo, res ista usque adeo ardua est, ut
 etiam quandoque in ea peragenda Jurisperiti ipsi labantur,
 quemadmodum de solenni quodam Doctore ex Bartolo se
 audivisse Christoph. Portius testatur in §. f. *Instit. de Testam.*
 Quo etiam fit, ut istud negotium Jcti Prudentes non facile,
 nec temere in se accipiant, Uti de se ipso testatur Roland. a
 14 Valle *Tom. 1. Consil. 36. n. 1.* Quamvis hodie Formulariorum
 & Legulejorum alia mens sit, qui sine cunctatione, & diffi-
 dentia prudente (quæ tamen omnis consilii recti caput est,) **calamum arripiunt, & testamenta quævis, ex præscripta aliqua
 communi formula condunt, & hac sua nimia, & abundantia
 scientia, non tantum voluntatem testantium impediunt,
 sed & totam pene Jurisprudentiam pervertunt, Ita Cothun-
 Vol. 1. Resp. 27. n. 27. & n. 131. seqq.** Et ex eo Besold. *Part. 6. Con-
 sil. 302. num. 14.* Neque sva visissimam Patriam litium plane
 ignaram fuisse, initialia: *d. art. 1.* verba satis superque probant:
**Demnach. zu Vermeidung allerhand Nachtheil/ und
 weitläufftigen Disputirens, so aus den mannigfaltigen
 Solennitäten/ und Zierlichkeiten/ welche die gemeine be-
 schriebene Rechte/ in Verordnung der Testamenten/ un-
 terschiedlich erfordern/ zu vielen mahlen entstehen/ &c.**
 At

At vero, cum voluntas ultra mortem quasi mortis solatium, 16
 Quintil. *Declam.* 308. & Testamenti factio, ad bonæ admini-
 strationis virtutem continuandam, quantum licet, non mo-
 do Jure Naturæ licita, sed debita, ac necessaria sit, B. Dn.
 Placc. *Access. Jur. Nat. Lib. 1. Cap. 2. Sect. 3. §. IV. n. 45. p. 81.*
 hinc suprema hominum judicia exitum habere, *l. 5. ff. Testam.*
quemadm. aper. ac ultimas defunctorum voluntates modis
 omnibus conservari debere, *cap. 4. caus. 13. quest. 2. æquitati,*
 ac legibus congruit. Quæ proinde ut impleantur, nihil
 magis curandum est, *arg. l. 4. C. de necess. serv. hered. inst.* Nam
 impium, & crudele est, ultimam Testatoris voluntatem
 negligere, *l. 7. C. de Testam. manumiss.* At e contrario pie a-
 gunt, qui ultimæ defunctorum elogio, qua licet, ac fieri potest,
 conservant, Jason. *in Auth. si qua mulier, C. de SS. Eccles.* We-
 senb. *lib. 2. Consil. 90. n. 18.* Siquidem Testatoris voluntatem
 prædominari, & tanquam Reginam, primum locum obti-
 nere, præcipue spectari, ad unguem observari, totum facere,
 non circumveniri, nec subtilitate verborum interverti de-
 bere, constat inter omnes, ac indubitati juris est, Joh. de Ca-
 still. *in Tr. de Conject. Ult. Volunt. cap. 1. n. 18.* Phil. Matth. *lib. 1.*
Consil. Marp. 20. n. 5. Atque hac de causa peccatum mortale
 committere, ac anathemati subjacere in jure Canonico di-
 citur, qui, cum potest, ac specialiter ad id ipsum obligatus est,
 ultimæ defuncti Testatoris voluntatem non exsequitur,
cap. 6. X. de Tot. cap. 10. X. de Testam. Imola *in d. cap.* Legatum-
 que, illius intuitu relictum, deficiente conditione, corrui-
 tum. Cum contra patris, & auctoris sui factum venientibus, ut
 indignis, hæreditas legibus auferatur, nec eis liceat hære-
 ditatem capientibus contra auctoris sui proflire iudicium,
cap. 13. caus. 11. quest. 1. Interest enim hominis, *l. 4. 2. ff. de acq.*
hered. simulque testantis, & hæredis honos est, ut quis potius

12 CAP. I. DE TESTAMENTO. DIVERSIT.

cum Testamento, quam sine eo decedat. Publicæque rei expedit, ut ultimæ defunctorum, seu in testamentis, seu in codicillis, aut alio quocunque modo expressæ voluntates, Dec. *Consil.* 456. n. 7. integræ, ac illibatæ conserventur, Bald. n. 3. ff. de Liber. & Posth. Dec. *Consil.* 499. n. 3. Ant. Gomez lib. 2. *Variar. Resolut. cap.* 4. n. 6. Ex quo est, ut nec Imperator, nec Pontifex, nedum conventiones privatorum, contrarium possint evincere, l. 10. C. de Testam. arg. l. 7. C. de Prec. Imp. offer. Bald. in l. 1. C. de his que pæn. nom. Roman. *Consil.* 170. in fin. Dec. *Consil.* 403. n. 12. & *Consil.* 557. n. 45. Ut adeo nihil hominibus magis debeatur, quam, ut supremæ voluntatis, postquam jam aliud velle non possunt, liber sit stylus, & licitum, quod iterum non redit, arbitrium, l. 1. C. de SS. Eccles. Proinde Venerandi Majores nostri, prudentissimique Patriæ Legumlatores pro eo, quo in Rempubl. tunc temporis ferebantur affectu, officio suo deesse nolentes, simplicitati eorum, qui apicum Juris ignari essent, subveniendum, ac Testatorum voluntatibus omnimodo prospiciendum esse censuerunt. Quamobrem Optimi Imperatoris Justiniani in l. 20. pr. C. de Testam. exemplum optime imitati, omnem impenderunt operam, ut nimiam Legum Civilium subtilitatem, (quam, restante ipso Imperatore in l. f. C. de Testam. in ultimis custodire voluntatibus vix possibile, vel minimum admodum difficile est), scrupulositatem, l. 12. ff. de inj. rupt. ac irr. nimiamque, ac miseram Juris Civilis diligentiam, l. 88. §. 17. de Legat. 2. causas subvertendarum dispositionum ordinarias, pro virili amputarent. Id ipsum vero Judicialium Testamentorum, quæ solennitatum observantiam, minimum tantam, quanta alias regulariter opus est, non desiderant, receptione quam felicissime expediri potuisse, a nostris Majoribus creditum, omnino videtur probabile, propter d.

art.

art. 1. verba: Demnach &c. eine NB. Einfältige/ und richtige Maaß/ und Ordnung/ &c. quibus Ratio Statuti exprimitur. Taceo conservandarum Familiarum studium, 18 quod judicialem Domini Resignationem, ac Translationem, & tacitam Magistratus approbationem, nec non proximorum Hæredum, omniumque, quorum interest, publice (in öffentlicher Verfassung/ de qua vid. *Stat. Hamb. Part. 1. tit. 1. art. 13.*) citatorum, per omissionem Impugnationis declaratum consensum requirit. Hoc enim Patriæ Patribus curæ fuisse, non tantum summa utilitas, quæ in Rempublicam exinde redundat, satis evincit: sed multis etiam Statuti Patrii locis abunde probari potest. Verum de hac materiâ inferius sese offeret commoda agendi occasio. Non autem Reipubl. Patriæ Patres Judicialium Testamentorum receptione Juris Civilis solennitates penitus sustulerunt: sed 19 testamenta, secundum præscriptam Jure Communi formam confecta vigorem suum etiamnum obtinent, Patriæque Statutis tolerantur, *Stat. Hamb. P. 3. tit. 1. art. 5.* Ubi nova 20 resultat Quæstio; Utrum eo casu, si non omnes solennitates juris civilis exasse fuerint observatæ, ideo totum Testamentum invalidum sit? & responderetur affirmando, nam viam, quam semel quis elegit, postea quoque ambulare tenetur. Quo respiciunt verba statuti *d. art. 3.* So soll ihm solches auff seine Gefahr hinführo zu gelassen werden.

V.

Postquam igitur de rationibus hæctenus actum est, 21 quibus impulsæ Majores nostri judicialiter extra Judicium testandi modum a Jure Civili mutuati sint, eundemque adeo solennioribus testationibus multo præferendum putaverint: idcirco restat, ut similiter ea de causa dispiciam, quæ Majores nostros moverit ad peculiarem testamenti formam.

RECHT

14 CAP. I. DE TESTAMENT. DIVERSIT.

22 mam, hoc casu præscribendam, & introducendam. Quod
 igitur eam concernit, illud quidem utraque manu largior,
 non omnium, quæ a Majoribus nostris constituta sunt, ra-
 tionem (sc. specialem) reddi posse, *l. 20. ff. de Leg.* nec ideo
 Legem rejiciendam, quod causa forte ignota sit. Quin potius
 in generali utilitatis, & tranquillitatis publicæ causâ, quam
 se semper observasse testantur Legislatores Patrii *in Præfat.*
Stat. tunc subsistendum existimo, cum Prudentissimi Majo-
 res nostri, in re tam ardua, non nisi prævia multa, ac seria
 deliberatione, ac deliberato animo quicquam suscepisse,
 23 præsumendi sint. Hoc autem casu multiplices hominum
 fraudes, atque insidias, quibus testamenta propter insigne,
 quod hæredibus ab intestato alias existituris pariunt præju-
 24 dicium, obnoxia sunt, occasionem novam excogitandi for-
 mam Venerandis Majoribus nostris dedisse, omnino mihi
 perfvadeo. Id ipsum verò ut pateat, partim ad Senato-
 rum pluralitatem, partim vero ad Secretarii adhibendi
 nos, si in Judicio; aliud, si extra Judicium, v.g. domi, forte
 corporis infirmitate impeditus testari quis velit, juris est,
 cum in Judicio solus Judex sufficiat una cum Actuario: at
 vero extra Judicium duo Senatores requirantur. Diversi-
 25 tatis rationem procul dubio hanc esse existimo, quod locus
 judicii publicus sit, adeoque testamenti factioni non parum
 roboris, & adjumenti, propter frequentiam, & multitudinem
 in foro versantium, agentiumque addat. Siquidem illi, ne-
 cessitate id ipsum exigente, de ultima testatoris voluntate
 testimonium perhibere possunt, *Carpzov. J. F. P. 3. Conf. 3.*
 26 *Def. 17. n. 7.* In testamentis autem, extra judicii locum con-
 ditis, major occasio, atque suspicio fraudis subesse solet,
 cui removendæ vix unica persona publica sufficere videtur,
 Carpz.

Carpz. *ibid.* n. 5. Ut adeo ad multiplices hominum captiositates, ac falsitates, quibus ultima defunctorum elogia semper fere subjacent, evitandas, atque laudabili priscorum Romanorum *in l. 29. C. de Testam.* exemplo e Republica eliminandas, majori cautione opus sit. Exempla fraudis, aliquoties commissa in confectione Testamenti, extant apud Moller. *lib. 1. Semestr. cap. 5. n. 7.* it. apud Dopler. *in Theatr. Poenar. p. 879. & seqq.* ubi etiam de subornatione Corporis demortui, in le Ao decumbentis, &c. Conf. Casp. Questelii *Dissert. de Pulvinari, Morientibus non subtrahendo, von Abziehung der Sterbenden Haupt-Rüssen.* Quamobrem coram uno iudice, vel Assessore gesta, coram actis facta non censeri, sed duos ad minimum requiri, tradit Mey. *ad Jus Lub. P. 2. tit. 1. art. 2. n. 128.* in primis, cum ea, quæ a solo Iudice, remotis Assessoribus, extra iudicii locum fiunt, non acta, sed facta putanda sint, Guid. Pap. *Dec. 616. n. 3.* Et hac ratione adducti etiam Juris Lubecensis Conditores, non nisi presentibus duobus Senatoribus, ultimam mentis testationem facere permiserunt, *P. 2. tit. 1. art. 1.* Cum quibus congruit Jus Electoralale Saxonicum, quod, præter Iudicem, unum, alterumve Scabinum, aut duos ad minimum Scabinos, aut unum Scabinum cum Actuario, si huic plenarium Jurisdictionis exercitium in specie commissum sit, ad hunc actum exigat, *Part. 3. Const. Elect. 3.* Carpz. *ad d. Const. Def. 17.* Quod si enim Actuarius jurisdictione nulla polleat, coram ipso, & unico Scabino tantum Testamentum extra iudicii locum valide haud potest confici, Carpz. *ad d. Const. 3. Def. 18.* Id ipsum vero suavissimæ Patriæ Legibus aliter constitutum est, utpote quæ, ad testamentorum validitatem, præter duos numero Senatores, Secretarium quoque desiderant, *Der selbe für zwey Rath's Personen/ welche/ neben einem des Rath's*

P. 2. tit. 1. art. 1.

- Raths-Secretarien, auff sein Ersuchen/ der Worthalten-
de Bürgermeister zu ihn schicken wird / &c.** Quid igitur
31 Venerandos Patriæ Antistites, ut a Juris Civilis, Saxonici, ac
Lubecensis dispositione secederent, præcipue impulerit,
hoc loco explicandum est. At vero, ut opinor, in propatu-
lo est, dubioque penitus caret, eandem, quæ pluralitatem
Senatorum Majoribus nostris commendavit, rationem hoc
etiam casu locum habere. Videlicet: Favor conservanda-
rum ultimarum voluntatum, studiumque evitandi fraudes.
32 Ad hæc ultima defuncti voluntas Actis Publicis inferenda
est, ut publica auctoritate sustineatur, Carpz. *J.F.P. 3. C. 3. D. 28.*
Ne igitur Secretario Senatorum depositioni cœcam fidem
habere opus sit; sed de supremo Testatoris iudicio, quod,
quia in eo de successione in omnia bona agitur, nosse, maxi-
me interest, & ipsi sufficienter constet; hinc forte Veneran-
di Majores Nostri conducere publice arbitrati sunt, ut etiam
33 Secretarius Civitatis Publicus condendis ultimis elogiis re-
gulariter semper adesset. Unde & Jure Culmensi, præter
duos Scabinos, ad Testamenti validitatem Actuarium insu-
per requiri, tradit Dn. Hopp. *ad §. 2. Inst. de Testam. Ord.* Quod
ipsum & Jure Wurtembergico obtinet, quaternarium Decu-
rionum numerum, & Actuarium publicum exigente, **Land-
recht Part. 3. tit. 3. §. Erstlich/ & s. Da aber &c.**

VI.

- 34 De Origine pariter, ac Ratione Dispositionis Statutariae
circa Testamenta Judicialia, extra Judicii locum facienda,
cum hætenus satis prolixè actum sit: ad ipsam eorum Na-
turam nunc properandum. Id vero in primis hoc loco discuti-
endum est, cum Statuti Patrii dispositio ad Judicialia Te-
stamenta tantum pertineat, an coram Actis testatus censi
possit, qui extra locum judicii, intra privatos parietes, here-
dis

dis institutionem celebrant? Negativam tuetur sententiam 35
 Herni. Vultejus, tum demum valere Testamentum, si fiat
 in loco iudicii, asserens, *Carpz. J. F. Part. 3. Const. 3. Def. 16. n. 2.*
 At vero apud Acta Testamentum fieri dicitur, non solum, si 36
 quis in curiam veniens ibi coram iudicio voluntatem ulti-
 mam ore tenus declaret, aut scriptis consignatam ad id, ut
 actis insertum scriniis publicis custodiarur, offerat: verum
 etiam, cum magistratus, aut iudex, una cum actuario publico,
 in ægrotantis ædes se confert, ibique ultimam morientis tes-
 tationem excipit, Actis deinde Publicis inserendam, *Manz.*
de Testam. Val. & Inval. Tit. 1. n. 30. Nihil enim interest, ul- 37
 timum Testatoris elogium an Secretarius Civitatis in ipso
 statim iudicio, an calamo in ædibus defuncti exceptam, post
 breve temporis intervallum, Protocollo iudicii inserat. Cum
 ipsa testamenti inscriptio, atque ad acta relatio: non tempus,
 & modus inserendi publicam fidem faciat; atque ad actus
 huiusce ultimi validitatem aliquid momenti afferat.

VII.

Admittit hoc judicialiter extra iudicium testandi ge- 38
 nus triplicem potissimum divisionem. Primo enim in Te-
 stamentum Scriptum, & Nuncupativum dispescitur, testan-
 tibus id ipsum *Stat. Hamburg. Part. 3. tit. 1. art. 1.* verbis: **S**
o **o** **r** **d** **n** **e** **n** **u** **n** **d** **w** **o** **l** **l** **e** **n** **w** **i** **r** **/** **d** **a** **s** **e** **s** **b** **e** **y** **s** **o** **l** **c** **h** **e** **r** **u** **h** **r** **a** **l** **t** **e** **n** **/** **ü** **b** **l** **i** **c** **h** **e** **n** **F** **o** **r** **m** **/** **u** **n** **d** **h** **e** **i** **l** **f** **s** **a** **m** **e** **r** **V** **e** **r** **o** **r** **d** **n** **u** **n** **g** **h** **i** **n** **f** **ü** **h** **r** **e** **r** **e** **l** **a** **s** **s** **e** **n** **w** **e** **r** **d** **e** **/** **a** **l** **s** **o** **/** **u** **n** **d** **d** **e** **r** **g** **e** **s** **t** **a** **l** **t** **/** **d** **a** **s** **/** **w** **a** **n** **j** **e** **m** **a** **n** **d** **i** **n** **d** **i** **e** **s** **e** **r** **S** **t** **a** **d** **t** **s** **e** **i** **n** **T** **e** **s** **t** **a** **m** **e** **n** **t** **/** **o** **d** **e** **r** **l** **e** **g** **t** **e** **n** **W** **i** **l** **l** **e** **n** **a** **u** **f** **z** **u** **r** **i** **c** **h** **t** **e** **n** **/** **u** **n** **d** **z** **u** **v** **e** **r** **o** **r** **d** **n** **e** **n** **b** **e** **g** **e** **h** **r** **e** **t** **/** **d** **e** **r** **s** **e** **l** **b** **e** **i** **c** **.d** **e** **n** **s** **e** **l** **b** **e** **n** **s** **e** **i** **n** **e** **n** **l** **e** **g** **t** **e** **n** **W** **i** **l** **l** **e** **n** **e** **n** **t** **w** **e** **d** **e** **r** **i** **n** **S** **c** **r** **i** **f** **t** **e** **n** **v** **e** **r** **f** **a** **s** **s** **e** **t** **/** **o** **d** **e** **r** **a** **b** **e** **r** **m** **ü** **n** **d** **l** **i** **c** **h** **/** **b** **e** **y** **g** **e** **s** **u** **n** **d** **e** **n** **V** **e** **r** **s** **t** **a** **n** **d** **e** **a** **n** **z** **e** **i** **g** **e** **n** **/** **u** **n** **d** **v** **e** **r** **m** **e** **l** **d** **e** **n** **m** **ö** **g** **e** **/** **i** **c** **. E** **t** **e** **n** **i** **m** **p** **e** **r** **i** **n** **d** **e** **s** **t** **,v** **e** **r** **b** **i** **s** **,a** **n** **l** **i** **t** **e** **r** **i** **s** **d** **e** **c** **l** **a** **r** **e** **t** **n** **r** **u** **l** **t** **i** **m** **a** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i** **u** **d** **a** **l** **i** **u** **d** **e** **s** **t** **T** **e** **s** **t** **a** **t** **o** **r** **i** **s** **v** **o** **l** **u** **n** **t** **a** **t** **. S** **e** **c** **u** **n** **d** **o** **a** **l** **i**

47 CAP. I. DE TESTAMENT. DIVERSIT.

Testamentum Primum, aliud Secundum. Nam etiam Substitutionem, tam vulgarem, quam pupillarem, extra locum Judicii coram duobus Senatoribus, & Secretario fieri posse, Stat. Hamburg. *Part. 1. Tit. 1. art. 35.* satis superque probat: Nachdem sich auch oftmahlen zuträgt/ daß der eingesetzte Erbe für den Testatore verstübet/ oder die Erbschaft nicht annehmen will/ oder kan; So ist einer jeglichen testirenden Person erlaubt/ und zugelassen/ seinen eingesetzten Erben ein/ od er mehr Nach-Erben zu setzen/ und zu verordnen/ doch auff gewisse Maaße/ und Fälle/ wie solches die allgemeine beschriebene Käyserliche Rechte ferner ausweisen/ und verordnen. Quæ ultima Articuli hujus verba non necessitatem observandi Jus Civile in substituendo inferunt: sed id tantummodo innuunt, non dari alias etiam Jure Patriæ Statutario Substitutionum species, quam quæ Jure Communi inventæ sunt, ac introductæ. Ut adeo propter communem substitutionum, & testamentorum naturam etiam hic articulus de judicialiter extrajudiciali faciendis substitutionibus merito explicandus sit, licet Juris Civilis observantia hoc casu nemini prohibita, sed Stat. Hamb. *Part. 3. tit. 1. art. 3.* æque ac in testamentis unicuique suo periculo permilla sit. Tertio distingui etiam potest in Testamentum Explicitum, & Implicitum, seu Mysticum, Quorum illud clarum, atque perspicuum, tum verbalem, tum literalem, aut nutu factam ultimæ voluntatis declarationem continet: hoc vero per relationem ad schedulam, scripturamve aliam, in qua nomen hæredis expressum est, recte expediri potest. Et hæc implicita hæredis institutio in scripto, & nuncupativo testamento locum omnino habet. Quod ultimum tamen magnopere inter Doctores controversitur, aliis negativam tuentibus, aliis vero defendentibus sententiam

tiam affirmativam. In priorum classem referendi sunt Schurff. *Cent. 2. Consil. 45.* Perez. *in C. Tit. de Testam. n. 12.* Wesenb. *Consil. 29. n. 5.* Eckholt. *ad tit. ff. qui testam. fac. n. 11. ibique* Magnif. Dn. Svwendendorffer, Pruckman. *Vol. 2. Consil. 1. n. 138.* Besold. *Consil. 203.* Posteriori Sententiæ patrocinantur Brunnem. *ad Auth. Hoc inter liberos, C. de Testam. n. 7. § ad l. 77. ff. de H. 7.* Illustr. Dn. Strykius *in Not. ad Lauterb. Tit. qui testament. fac. verb. valet.* Dn. Hoppius *ad §. f. Inst. de Testam. Ord. in Us. Modern.* Negantium rationes in eo potissimum consistere videntur, quod in nuncupativo testamento testator viva voce, & palam hæredem nuncupare, & designare debeat, *l. 21. pr. ff. qui testam. fac. poss. ita, ut ab omnibus exaudiri possit, d. l. 21. ff. § l. 25. ff. d. t. l. 21. 29. C. cod. Ordinat. Notar. Imp. Maximil. de anno 1512. Tit. Von Testamenten, §. Aber die Form ic.* Affirmantes huic innituntur fundamento, quod nulla sufficiens ratio dari possit, cur nuncupativa & scripta testamenta æquali jure gaudere non debeant, cum legis dispositio deficiat, quæ diversum jus utrique casui constituat. Præterea hæres nuncupatus videtur satis perspicue, si per relationem ad aliud certo demonstratur, voluntate testatoris verbis prevalitura, *l. 15. C. de Testam.* Et hæ affirmantium rationes cum contrariæ sententiæ probationes simul elidant: non possum non posteriori opinioni accedere, & mysticæ hæredum institutioni in nuncupativis testamentis locum tribuere, Quod ipsum moribus etiã obtinere testatur Wesenb. *Part. 1. Consil. 29. n. 21.* Conf. Carpzov. *Part. 3. Const. 3. Def. 28,* ubi pro validitate hujus testamenti ab Argentoratensibus pronunciatum meminit. Idem etiã Wittebergenses respondisse, ex Berlichio refert Lauterbach. *in Dissert. de Testam. Judic. §. ii.* Jure quoque Würtembergico, Lauterb. *ibid.* & Lubecensi, *Part. 2. Tit. 1. Art. 2.* in nuncupativis testamentis per relatio-

19. CAP. I. DE TESTAMENT. DIVERSIT.

nem ad schedulam instituendi hæredem licentia concessa est, & approbata. Imo & Jure Naturali cuilibet mortali-um hæc mentis suæ ultima testatio permissa est, cum multis de causis ad nomen hæredis non exprimendum impelli testator potuit. Sufficit igitur quomodocunque, sufficienter tamen, de eo, qui hæres institutus est, ex testamento constare,

VIII.

46. Hactenus de Origine, Ratione, & Divisione Testamenti actum est. Consequens igitur est, ut eos etiam considerare aggrediar, coram quibus ex Legum Patriæ præscripto Testamentum regulariter condendum est. Duos autem Senatores, & unum Secretarium Statuta Patriæ exigunt ad testamenti confectionem, Stat. Hamburg. *part. 3. tit. 1. art. 1.* De quorum electione, numero, differentia, potestate, atque multiplici, quod gerunt, officio, plurima generaliter in medium proferri possent, si temporis, ac instituti ratio illud nunc mihi permitteret. Hinc ad requisita, & officium tam Senatorum, quam Secretarii in specie, deveniendum. Primo vero ea attributa perlustrabimus, quæ Senatoribus, & Secretario communia sunt, postea illis perpendendis operam daturi, quæ Senatoribus, aut Secretario tantum, non omnibus
47. vero competunt. Debent igitur Senatores, & Secretarius, i. misli esse a Consule Regente, ac implorato, ob verba *art. 1.* **So ordnen/und wollen wir/das/ wenn jemand in dieser Stadt sein Testament oder letzten Willen aufzurichten/ und zu verordnen begehret / derselbe für zwey Rath's Persohnen / welche neben einem des Rath's Secretarien, auf sein Ersuchen/ und Begehren/ der Worthaltende Bürgermeister zu ihr schicken wird/ ic.** Solæ-
nium Judicialis Auctoritas defectum requisitorum solennium
in

in Judiciali Testamento supplet. Hinc fieri non potest, nec factum valet testamentum, coram duobus Senatoribus, ac Secretario, privata saltim auctoritate, ac forte fortuito praesentibus confectum. Sed, cum publica auctoritate sola subsistat judicialiter conditum supremæ voluntatis elogium: hinc a magistratu, aut ab eo, qui magistratum representat, ut Consul Regens, *der Wort-haltende Bürgermeister* / ipsis injungendum est, ut testamenti factioni intersint, & sui officii memores, quæ partes ipsorum, expediant, *Carpzov. Part. 3. Const. 3. Def. 20. n. 3. 4.* Quamvis enim negari non possit, 48 multorum locorum statutis introductam testamenti illius validitatem, quod coram Actuario, & Decurionibus, ad instantiam Testatoris tantum, non Consulis Regentis comparentibus, conficitur. Jure tamen Patrio Statutario res aliter se habet. Nam quoties Senator, aliave publica persona, non ex publica auctoritate, seu jure officii publici: sed privati instar negotio alicui intervenit, publicam fidem ejus negotium, aut dictum non meretur. Quod si igitur Senatores sua sponte, vel a partibus saltem rogati, negotiis testamentisque interfuert, eorum assertiones actorum publicorum fidem non habebunt, Nec, quod geritur, adeo firmum, ac validum est, ac si coram actis in ipso iudicio factum fuisset. Atque hinc tam Senatores, quam Secretarium, speciali Mandato ad hunc maximi præjudicii actum instructos esse convenit, ut testamentum illud, quod coram ipsis condendum est, auctoritate publica sustineri queat. Neque Jure Nostro 49 Statutario sufficit, Consulem Regentem proprio motu deputatos Senatus, qui testamenti factioni interesse debeant, mittere, sed, quia Judex non nisi imploratus subvenit, etiam in causis, ad voluntariam Jurisdictionem pertinentibus, hinc nobile ipsius officium implorandum est. Inprimis, cum

12 CAP. I. DE TESTAMENT. DIVERSIT.

Testatori liberum sit, utrum secundum Patriæ nostræ Statuta; an vero secundum Jus Commune testamentum condere velit. Hinc enim a parte Testatoris declaratione voluntatis, de observanda Statuti Patriæ definita forma, opus est, utpote, quæ deficiente, publica Senatus auctoritas nonnunquam redderetur irrita. Quod ipsum vero cum valde odiosum sit, merito abominandum est, ac omnibus modis, ne fiat, præcavendum. Sed quæritur: An Magistratus, aut Consul Regens, in determinandis Testibus, Testatoris voluntatem, an propriam sequi teneatur? Hac vero de re cum in Statutis Patriæ nihil expresse decisum sit, videtur quidem, prius affirmari posse, cum perinde sit, hos, an illos Senatores. & Secretarium testamentis condendis testator adhibeat. Nam quilibet eorum, modo a Magistratu, aut Consule Regente, ac Implorato missus sit, publicam testamento auctoritatem præstat. Quia vero hac ratione libertas ferendi sententiam, quæ libera Magistratui competit, nec ei a partibus præscribenda est, restringeretur: posterius tantum, negato priori, statuendum est. Porro ex parte Senatorum, & Secretarii requiritur ipsorum præsentia. Semper enim, atque in omni Testamento Præsentia Testatoris apud eos exigitur, qui testes sunt, aut testium vicem subeunt. Atque hoc adeo verum est, ut nec in Judiciali Testamento, in ipso Iudicio condito, quod tamen nullas plane solennitates desiderat, præsentia testatoris deficere queat, Carpz. *J.F. Part. 3. Cons. 3. Def. 23.* Hac vero in eo posita est, ut illi, qui vel tanquam testes, vel tanquam personæ publicæ iuterfunt, Testatorem videant, ac ultimam ejus voluntatem audiant, *l. 9. c. 21. de Testam.* Quid autem Juris, si Testamentum judicialiter extra iudicium in scriptis fiat? An Senatores, ac Secretarius, perinde, ac a Testibus in testamentis privatis fieri consuevit, hanc mentis ultimam testationem subscribere, ac sub-

subsignare tenentur? Affirmativam nonnulli tuerentur sententiam, Conf. Vultej. *Consil. Marpurg. 34. n. 40.* At vero, cum hac nullibi, neque in Jure Communi, neque Statutario Patriæ approbata, ac usurecepta sit, Berlich. *Part. 3. Concl. 4. n. 19.* hinc negative decidendam quæstionem existimo, præsertim, cum cesset ratio, quæ subscribendi ac subsignandi necessitatem imperat. Videlicet: majoris solennitatis, ac facillioris probationis cura.

Hactenus de Requisitis, tam Senatoribus, quam Secretario communibus. Videndum igitur nunc de iis, 54
quæ Senatoribus, aut Secretario propria sunt. Id igitur imprimis Senatorum, conditio Testamento, officium est, ut in pleno Senatu de Testamenti validitate, ac observata Statuti forma testimonium perhibeant: **Und swan es daselbst (sc. im Rath) durch die gewesenene beyde Raths-Persohnen bezeuget/** *ic. Part. 3. tit. 1. art. 1.* Hac enim neglecta, nec omni ex parte observata, Testamentum corrumpitur, neque legata, ac fidei commissa conservantur. Ut itaque 55
Senatores, ab Amplissimo Senatu deputati, de observata Statuti forma testari possint, opus est, in ipsa Testamenti confectioe ut sedulo ad momenta singula attendant. Imprimis vero officii illius, quod ipsis incumbet, ratio exiget, ut sedulo inquirant, an is, qui ultimum judicium declaraturus est, testamenti factioe gaudeat, nec ne. Cum enim in omni actu requiratur agentisabilitas, *arg. l. 1. §. 9. ff. de acq. vel omitt. hered.* nec actus possit perfici, nisi personæ sint habiles: hinc in omni Testamento primo omnium considerandum est, an Testator testamentum condere potuerit. V. gr. an mentis compos tempore conditi testamenti fuerit, obtextum in *Part. 3. tit. 1. art. 1.* **sagt er denn darauß bey guter Vernunft (dessen dann die Raths-Persohnen fleißig acht**

wie verlesen/ sein ernstlicher Wille/und Meinung sey 16.
 Idque non tantum Jure Patriæ: sed & Civili obtinet. Nam,
 licet secundum hujus dispositionem in testamenti factione
 Actuarius non opus sit: a Judice tamen hæc, quæ Actuarius fa-
 cienda incumbabant, omnia expedienda sunt; utpote qui
 hoc casu Actuarius partes suppleturus est. Conf. B.Dn. Lau-
 terb. *Dissert. de Testam. Judic. §. 22. 23. & seqq.*

IX.

De Senatorum, & Secretarii attributis hæctenus a no- 59
 bis actum est. Hinc ad nonnullas Quæstiones vicinas de-
 properandum. Quæritur ergo: An Hæres, ejusve filius,
 aut pater, durante patria potestate, ob Senatoriam Dignita-
 tem, aut munus, quod gerit, Secretarii, Testis in hoc testa-
 mento esse queat? Viderur affirmandum esse, ob publicam,
 quæ omnem fraudis suspicionem adimit, auctoritatem *L. fi-
 liusfam. ff. de his, qui sui, vel alien. jur.* Cum vero hac de re
 in Patriis Satutis nihil certi definitum sit, ad Jus Civile meri-
 to recurrendum est. Hoc vero si observaveris, quæstionem
 propositam negandam esse existimo. Cum, propter uni-
 tatis fictionem, neque hæres scriptus, neque is, qui in pote-
 state ejus est, neque pater ejus, qui eum habet in potestate:
 neque fratres, qui in ejusdem patris potestate sunt, testes ad-
 hiberi possint, quia hoc totum negotium, quod agitur te-
 stamenti ordinandi gratia, creditur hodie inter hæredem, &
 testatorem agi, adeoque Testis eadem persona, ut cum testa-
 tore; ita cum hærede esse non debet, §. 10. *Inst. de Testam.*
Ord. B. Dn. Placc. ad d. §. Sed an etiam coram Judiciis sub- 60
 alternis apud Nos, ut Militari, dem Krieger-*Recht*/Inferio-
 ri, dem Nieder-Bericht/ ac Nautico, der Admiralität/testari
 licet? Dubiam reddunt decisionem *Stat. Hamburg. Part. 3.*
tit. 1. art. 1. verba, quæ Senatores, & Secretarium, quorum illi

26 CAP. I. DE TESTAMENT. DIVERSIT.

Amplissimi Senatus membra sunt, exigunt. Cum vero hoc Testamenti genus sola auctoritate publica, qua etiam Judicia Subalterna pollent, subsistat, etiam Jure Nostro Statutario; eoque nihil certi hoc casu definiatur. Jure Civili autem propter generalitatem *l. 19. C. de Testam.* utrum coram inferiore, an coram superiore iudice Testamentum condatur, nihil interfit: hinc affirmando respondendum cenfeo, Nec Magistratus municipales excludendi sunt, e. gr. apud Nos zu Bergdorff. Quamvis enim illis, respective loquendo, exigua Jurisdictio competat, *l. 26. 28. ff. ad municipal. l. 12. ff. de Jurisd.* Actorum tamen conficiendorum potestate gaudent, *l. 2. C. de Magistrat. Municip.* Adeoque Testamentum, coram illis conditum, validum pronuntiandum. An vero Actuarius hoc casu etiam necessarius sit, id ex Statutis illius loci, & moribus receptis, dijudicandum est. Quid vero in Pagis obtinet, ubi Senatorum, ac Secretarii, Notarii que Publici nulla datur copia? Jus Civile observandum puto, & coram quinque Testibus condendum ultimum elogium. Uti & extra Patriæ Territorium mores, ac consuetudines illius loci, in quo quis de bonis suis dispositurus est, sequi oportet, Statuta enim Patriæ extra territorium obligandi virtutem non habent. Præter hoc Testamenti, quod hactenus consideratum est, genus, duo adhuc alii Testandi Modi in subsidium a prudentissimis Legislatoribus nostris excogitati sunt. Nam potest accidere, ut tempore Pestis, aut Testatore ultimum jam spiritum trahente, ac in agone constituto, Senatorum, ac Secretarii copia haberi nequeat. Ac propterea cautum est, ut Testamentum, coram Secretario, publico que Judici Actuario, ac Civibus duobus Possessionatis conditum, eadem virtute polleat, quam, si coram Actis conditum fuisset. Quin imo, si Actuarius quoque deficiat,

Nota-

Notarium Cæsareum Publicum in locum ipsius substituere
 permillum est, ob Textum in *Stat. Hamburg. Part. 3. tit. 1. art. 1.*
 Wosern aber man der Nachts-Herren zu Aufrichtung
 eines Testaments, nicht mächtig werden könnte/ als nem-
 lichen in gefährlichen Sterbens-Leufften/ oder anderer
 Ursach/ und Verhinderung wegen: So mag dasselbige/
 in Gegenwartigkeit zweyer Erbgelessenen Bürger/ und
 des Secretarii, oder/ an statt desselben/ wo man den anch
 nicht haben möchte/ eines beglaubten offenbahren No-
 tarii, an Erlaubniß des Wort-haltenden Bürgermei-
 sters beschehen/ auf Maas/ und Form/ wie nechst zuvor
 von Nachts-Perföhnen geordnet. *Requirir Statutum* 65
Patriæ duos Cives Possessionatos, i. e. bona immobilia pos-
sidentes, Erbgelessene Bürger. Inter hæc vero referen-
 da sunt prædia, ædificia, & annui reditus, *Gail. lib. 2. obs. 10. n. 1.*
Et c. Eodem loco habenda sunt Actiones, quæ ad immobi-
 lia competunt, *Gail. lib. 2. obs. u. n. 10.* B. Dn. Lauterbach. *Diff.*
ad l. Sciendum. ff. qui satisd. cog. Nec non pretiosa Mobilia,
l. 22. C. de administ. tutor. modo tamen facile occultari, aut
 amoveri nequeant, Dn. Lauterbach. *loc. cit.* Quorsum per-
 tinet locuples, ac copiosa Bibliotheca. Idem dicendum est,
 si mercator plures merces in loco publice venales habeat,
 Damhouder. *in Prax. Civil. cap. 99. n. 9.* Propterea vero Sta-
 tuto Patriæ introductum existimo, ut duobus civibus posses-
 sionatis opus sit, quia ipsorum testimonio majorem fidem
 haberi posse, probabile est, nec falsum ab ipsis commissum iri
 metuendum. Cum enim aliud, quam quod rei veritas pa-
 titur, de actu illo, cui interfuerunt, testati sunt, ac damnum
 inde datum sit: Actione pulsari poterunt, quæ, siquidem ex
 bonis eorum resarcitio fieri potest, non inanis erit. At
 vero, si falsa deposuerint, & bonis destituti sint, satisfactio
 D 3 spe-

sperari nequit. Ut itaque prudentissimi Majores nostri huic malo obviam irent, ab ipsis constitutum est, non nisi coram Civibus Possessionatis in subsidium ultimam mentis testationem faciendam esse. In qua, tanquam minus solenni Testamento, etiam Mulieres Testes esse possunt, Carpz. P. 3. C. 4. D. 10. cum genus masculinum in Jure Nostro regulariter etiam comprehendat fœmininum, Conf. Möller. lib. 4. Semestr. Cap. 8.

CAPUT II.

De

Testatore.

S U M M A R I A.

Diviso Capitis. num. 1.

Minores sine consensu Curatoris testari possunt. n. 2. seqq.

Item legare, fideicommittere, & mortis causa donare, n. 5.

Quid jure Hamburgensi? n. 6. 7.

Ejus rationes exponuntur. n. 8. seqq.

De venia etatis. n. 11. seqq.

An Hamburgi locum habeat? n. 17. 18.

Quid Juris, si extra Territorium Hamburgense Testamentum condatur? n. 19. 20.

Quid circa Mulierem Testatricem observandum? n. 21. seqq.

De justitia Statuti Hamburgensis disputatur. n. 24. seqq.

Quid Juris in Muliere Mercatrice? n. 28. seqq.

I.

- H**oc Capite duo tractanda sunt, Primo enim de Testamentis Puberum: postea vero de Testamentis Mulierum dicendum est. Quod igitur Puberes concernit, illi secundum Juris Communis dispositionem valide testantur, etiamsi adhuc minores sint,

DE TESTATORE.

29

fiat, & Curatorem habeant, Nec Curatoris sui consensu ad
 id, ut Testamentum ipsorum subsistat, iudigent, *l. 77. §. 14. ff. de Legat. 2. l. 20. §. 1. ff. de Liberat. leg. l. 5. ff. qui testam. fac. l. 1. C. eod.* Licet enim minor, curatorem habens, absque illius
 consensu, & approbatione nihil alienare possit, *arg. §. 5. Inst. quib. alien. licet.* B, Dn. Placc. *ad d. §. nec contractum celebra- re, ita, ut, quicquid negotii ab ipso gestum fuerit, id ipso jure nullum, atque invalidum sit, l. 3. C. de in integr. rest.* ad testa-
 menti tamen factionem id neutiquam extendendum est, *Wesenb. ad tit. ff. qui testam. fac. num. fin.* cum Jure Civili
 ab actibus inter vivos ad actus ultimæ voluntatis non valeat
 consequentia. Ex quo est, ut verba, *contraxerunt, & gesserunt*, quæ actus inter vivos denotant, ad jus testandi non per-
 tineant, *l. 19. l. 20. ff. de Verb. Signif.* Atque hinc etiam pu-
 bertatem adepti legare, fideicommittere, codicillari, & mor-
 tis causa donare possunt. Cum ei, cui testamenti factio
 competit, & hæc tribuenda esse censendum sit, *Conf. Carpz. J. F. Part. 3. Const. 1. Def. 22.* At Jure Patriæ Statutario aliter
 constitutum est. Id enim Pubertati in Masculis 4. annos
 addidit, & decimum octavum ætatis annum impletum desi-
 derat, ut quis sine Curatore, per modum ultimæ volunta-
 tis, de bonis suis valide possit disponere: **Ferner mögen auch kein Knabe unter 18. Jahren/ 1c. ohne Vormund in ihren Testament, und letzten Willen etwas vergeben/**
Stat. Hamburg. Part. 3. tit. 1. art. 13. Atque hinc Mares apud
 nos, usque dum majorenes facti sunt, tam in actibus inter
 vivos, quam ultimæ voluntatis, Curatore opus habent, Ma-
 jorenitas enim, finito ætatis anno decimo octavo, incipit,
Statut. Hamburg. Part. 3. tit. 6. art. 21.

II.

Ad rationem vero, quæ Majores nostros ad divortium
 D 3 a Ju-

- a Jure Civili faciendum, & imponendam minoribus adhibendi in testamentorum confectione curatorum consensus necessitatem impulit, quod attinet, isthæc videtur potissimum in eo esse posita. Scilicet, æquum judicaverunt Prudentissimi Majores nostri, ut ii, qui ob judicii infirmitatem, nec de una aliqua re inter vivos disponere possunt, pariter nec de omnibus suis facultatibus, ac universo patrimonio, una perpetua dispositione statuendi potestatem haberent.
- 9 Adhæc in ultimis voluntatibus rationis rectæ moderamine æque nobis opus est, ac in iis negotiis, quæ inter vivos celebrantur. Nec minima exigitur prudentia, ad ultima sua elogia, rite, recte, ac bene condenda. B. Dn. Blockius in *Different. Jur. Civil. & Hamb.* §. 78. Deinde conservationi familiarum, qua nihil reipublicæ utilius est, non parum conducit necessitas Curatoris ad testaments minorennum; Cum hac ratione temerariæ, ac inconsultæ bonorum omnium extra familiam alienationi occurritur. Quæ haud raro, etiam inter conjunctissimos, maximas gignit inimicitias, judicia implet litibus, & in familiarum præjudicium bona ac tota patrimonia transfert in extraneos, sæpe indignos, ac prodigos, idque non sine magno ipsius reipublicæ damno, cujus nimirum interest, ne quis re sua male utatur, aut bona sua indignis aut prodigis concedat, vid. B. Dn. Block. *loc. cit.*
- 10 Atque hinc, teste eloquentissimo Cicerone, *lib. 1. de Offic.* injuriosi in propinquos existunt, qui, quas copias his, ad conservandam familiæ dignitatem atque splendorem, suppeditari, atque relinqui æquius erat, eas in alienos transferunt. Ut adeo Prudentissimi Majores Nostri, naturali æquitate, ac familiarum dignitate, quam sartam, tectam, ac illibatam conservare plurimum reipublicæ interest, permoti, a Jure Communi secesserint, & Curatoris consensum ad testaments, a
- pube-

pubere, sed minorene, ordinati validitatem necessarium esse judicaverint.

III.

Quid autem, ætatis venia impetrata, hoc casu respon- 11
dendum est? An tunc etiamnum ad testamenti subsisten-
tiam Curatorum assensu opus est? Affirmandum videtur,
Vid. D. Joh. Georg. Nicolai *Resolut.* 24. n. 66. At vero nega- 12
tive decidendam Quæstionem existimo, Minor enim, per
legitimæ ætatis indulgentiam, pro Majore censendus est.
Quia ætatis venia, a Principe impetrata, regulariter tantum
potest, quantum ætas majorennis, *l. fin. pr. C. de spons. l. 10. C.*
de Appellat. Ant. Gomez *lib. 2. Var. Resolut. cap. 14. n. 12.* Atque
hinc, postquam ætatis veniam in omnibus negotiis quis ad- 13
eptus est, sine omni solemnitate contrahere, ac fidejuberè, &
agere potest, perinde, ac si perfectæ ætatis naturaliter fuisset,
l. 2. C. de his, qui ven. act. Modo tamen ad omnes actus, ac 14
simpliciter venia a Principe concessa sit, tunc enim ad omnia
impetrans censetur factus esse habilis, Secus est, si ad certum
alienationis, aut obligationis actum tantum majorennis de-
claratus est. Tunc enim pro isto saltem actu, non ultra ve-
ro, perfectæ ætatis quis dicitur, *l. 2. C. quand. decr. op. non est.*
Cum autem venia sequentem in modum indulta est, ut per
omnia, sine ulla exceptione, pro Majori quis habeatur: tum
venia ætatis eundem habet effectum Juris, quo pollet Sta-
tutum, disponens de minori meta ætatis, Mev. *ad Jus Lubec.*
lib. 1. tit. 2. art. 7. n. 24. Hinc etiam a Doctoribus inter modos
finiendi tutelam, & curatelam relata est, Myler. *Ætolog. Ord.*
Imperial. cap. 8. n. 1. B. Dn. Placc. *ad §. 6. Inst. de Curator. libe-*
ramque rerum suarum administrationem tribuit, adeoque 15
testamenti etiam factionem, sola tamen bonorum immo-
bilium alienatio excipitur, l. 3. C. de his, qui ven. B. Dn. Placc.
loc.

loc. cit. quam major gratiose factus peragere nequit, si decretum Magistratus, quod ipsis perinde, ac Curatoribus, necessarium est, deficiat. Nec igitur bona immobilia hypothecæ supponete, *l. 2. §. 1. C. eod.* aut actionem in iudicium deducere, *l. 17. §. 2. ff. de iurej.* neque in feudum rem offerre, ipsis permissum est. Cum hac ratione ad alienationem appropinquatio fit. At vero, quicquid in termino prohibitum est, id etiam in via prohibitum esse, tam notissimi juris est, ut probatione non indigeat. Ac propterea, si bona immobilia in hæritate reperiuntur, auctoritas, atque decretum Magistratus ad hunc testationis actum simpliciter necessarium est. Curatoris autem ad hoc negotium consensus non exigitur. Cum is, cui venia indulta est, jamdum perfectæ ætatis, & confirmati animi habeatur. Ut enim quis ætatis veniam impetrare queat, requiritur, ut morum honestatem præ se ferat, & grandævus consilio sit. Hoc enim casu tantum, si minor audaci animo, annorum beneficia contemnendo, administrationem bonorum suorum sibi ipsi sumere velit, Principem adire, ætatis veniam petere, ac voti compos fieri potest, *l. 3. C. de his, qui ven. Vitriar. Instit. Jur. Publ. lib. 3. tit. 2. §. 22.*

IV.

17 De eo vero non immerito dubitatur, an apud Nos Hamburgi ætatis veniæ concessio locum sibi vendicet? Negandum videtur, quia, ut quis veniam ætatis impetrare possit, vicennium in masculis, & decimus octavus annus in foeminis, completus sit, Jure Civili necesse est, *l. 2. C. eod.* At Jure Statutario, simul atque octodecim annos quis natus, ætatis venia amplius non indiget, ob jam adeptam majorennitatem. Ut adeo, cum post vicesimum annum in patria nemo amplius minorennis sit, nec venia ætatis dari queat, At vero moribus aliud

DE TESTATORE.

33

aliud jam introductum est. Sicut enim olim apud Romanos certus annorum numerus ad veniam ætatis impetrandam non requirebarur, sed Scipio Africanus sat annorum se habiturum dicebat, si populus Romanus voluerit, Arnisæus *de Jur. Maj. lib. 2. cap. 3. n. 15.* ita & hodie annus ille vigesimus adeo stricte non attenditur, sed quandoque suppletive, ac dispensative ætatis venia indulgetur, Myler *Ætol. Ord. Imp. cap. 4. n. 7.* Atq; etiam Hamburgi infra vigesimum ætatis annum constituto ætatis veniam datam esse, meminit B. Dn. Placcius *ad §. ult. Inst. de Curat.* Ut adeo proposita Quæstio haud dubie affirmanda sit.

V.

Postquam de eo vidimus, an venia ætatis testamenti factionem tribuat, nec ne? de eo quoque videndum, quid juris circa Puberum Testamenta obtineat extra svavissimæ Patriæ Territorium? Quoties vero hoc casu de ipsa persona, ejusque perpetua capacitate, qualitate, conditione, statu, dignitate, nobilitate, &c. agitur, totum hoc pendet a potestate, vel statutis ejus loci, ubi Domicilium habet, Magnif. Dn. Coccejus *in Dissert. de Fundata in Territ. & Plur. Locor. Concurr. Potest. cap. 5. §. 63.* Imprimis vero id locum habet, si de iis bonis testari quis velit, quæ in loco domicilii sita sunt. Quid enim circa bona, in alieno Territorio sita, dicendum sit, de eo infra videbitur. Ut proinde etiam extra patriam ad testamenta puberum, qui majorennitatis annos nondum adepti sunt, Curatore opus sit. Nec obstat, quod quis illius loci, in quo testamentum condit, solennitates observare obligatus sit. 20 Nam testamenti factio ad testamentarias solennitates non pertinet, utpote quæ modum testandi, non personam testantis, & bona ejus respiciunt.

VI.

Et hæc de Testamentis Puberum hac vice nobis dicta sint.

E

sint.

- 21 sint. Ad alterum igitur hujusce Capituli membrum, videlicet, ad Testamenta Mulierum, progrediendum, Jure Civili igitur, quod ad testamenti factionem, inter masculos, & foeminas nulla est differentia. Et Testamentum Foeminae non minus valet, quam Maris, *Mev. Part. 3. Dec. 59.* Hinc omnes, sine discrimine sexus, modo puberes, & integrae mentis sint, de bonis suis testari possunt, *l. 5. ff. qui testam. fac.* nec foeminae ad testamenti validitatem Curatoris consensu indigent. Quod in actibus inter vivos secus est. Quorum nullus absque consilio & approbatione Curatoris valide expediri potest. Ex quo est, ut, neglecto Curatoris consensu, Foeminae nec valide contrahant, nec valide actionem intendant, aut suscipiant. At Jure Patriae Statutario contrariae sententia recepta est. Quo tam in actibus inter vivos, quia
- 22 Foeminae usque ad ultimum supremae vitae halitum apud Nos in cura sunt, *Stat. Hamburg. Part. 3. tit. 6. art. 21.* quam in actibus Ultimae Voluntatis Curatorum consensus simpliciter necessarius est. Ita enim *St. Hamb. P. 3. tit. 1. art. 13.* verba se habent: **Ferner müssen auch von wohlgetommenen Gutt kein Knabe unter 18. Jahren/ noch eine Frauens Person/ sie sey ledig / oder verheyrahet/ ohne Vormund/ in ihrem Testament, oder letzten Willen etwas vergeben.** In quibus verbis per Tutoris Vocabulum Curator intelligendus est. Cum intra pubertatis annos adhuc constitutus testamento ordinando ineptus sit. Nemini autem mulierum, sive maritalium sint, seu non, Curatorem negligere permittitur. His enim, aequae ac illis, Curatorum consensus necessarius est. Qui proinde sine vitio nullitatis testamentariae omitti nequit. Circa Statuti aequitatem variorum varia judicia sunt, imo pene, quot capita, tot sensus. Omnes eos, qui constitutionis hujus justitiam vel defendere, vel impugna-

DE TESTATORE.

35

pugnare hæcenus ausi sunt, hic nominare, nec temporis, nec instituti ratio nobis concedit. Hinc unum, alterumve eorum, qui materiam hanc aggressi sunt, vel digito indicasse sufficiat. Ad eos igitur, qui Statuti hujus validitatem, & ad obligandum efficaciam in dubium vocant, referendi sunt Jason in l. ex facto, n. 7. & seqq. ff. de Vulg. & Pupill. Substit. ibid. Castrens. n. 6. & Zas. n. 15. & seqq. Croti Conf. 52. n. 14. lib. 1. Contrariam vero sententiam defendunt Afflict. Dec. 260. Bald. Conf. 139. lib. 5. Tiraquell. de Leg. Conub. gloss. 5. n. 97. Peckius de Testam. Conjug. lib. 3. cap. 1. Decius Consil. 455. n. 1. Cothmann Vol. 3. Consu. n. 34. aliique. Dubitantium ratio-
 nes præcipuæ in eo positæ sunt, quod valde iniquum sit, auf-
 ferre alteri testamenti factionem, l. 43. ff. de Vulg. & Pupill. Subst. Præterea æquitati non congruit, testamenta ex alieno pendere arbitrio, l. 70. ff. de hered. instit. Est enim de testa-
 menti substantia, ut sit nostræ, non alienæ voluntatis justa sententia, l. 1. ff. qui testam. fac. contra quam Statutum irra-
 tionabile, & invalidum esse videtur, cap. 8. de Consuet. in 640. Insuper & hujus generis Constitutio, quæ Fœminis testamenti factionem prohibet, differentiam inter masculos, ac fœminas constituit, atque naturam adeo, & Deum accusat, quod non omnes fecerit masculos. Quod vero iniquum, & bonis moribus contrarium est. Verum ad has dubitandi
 rationes quod attinet, negatur, fœminis liberam testandi fa-
 cultatem hæc ratione adimi. Neque, quid velit Testatrix, ab alio jubetur petere, sed, ut cum effectu velle possit, in al-
 terius consensu collocatur. Denique nec ultimum dubi-
 um æquitatem Statuti hujus evertit. Quandoquidem non inter masculos, & fœminas: sed tantum inter testamenta eorum discrimen introductum est, idque intuitu solennita-
 tum. Nec Fœminæ propterea deterioris conditionis sunt,
 E 2 quam

quam masculi. Cum foeminis æque ac masculis testandi licentia libera sit. Atque hinc non possum non eorum amplecti sententiam, qui pro statuti æquitate pronuntiandum
 27 autumant. Est enim fragile, & infirmum muliebris sexus consilium, multisque captionibus suppositum. Unde ab eo facile verborum blanditiis, & importunis adulantium precibus, dispositio quædam extorqueri potest, *l. 2. ff. ad SCt. Vellej.* Hinc enim olim Fœminæ, instar pupillorum, constitutæ erant in perpetua tutela, nec hodie fere aliud apud Nos obtinet. Cum in plerisque provinciis Imperii Romano-Germanici a tutoribus, curatoribusque suis regantur, nec absque eorum auctoritate de rebus suis disponere possint.

VII.

28 Quid vero in Mulieribus Mercatricibus obtinet? Num illæ a necessitate adhibendi Curatorem immunes sunt? Videtur affirmandum. Quicquid enim in actibus inter vivos, id etiam secundum Statuta Patriæ in actibus ultimæ voluntatis videtur juris esse. At vero Jure Civili, & Patriæ Statutario Mercatrix Fœmina sine Curatore contrahit, *St. Hamb. Part. 2. tit. 8. art.* Videtur igitur, etiam sine Curatoris consensu testandi actus ab ipsa valide celebrari posse. Cum vero intuitu mercaturæ tantum, & actuum, ad mercaturam spectantium, mercatrix mulier curatoris consensu non indigeat, hæc vero qualitas in ultimis voluntatibus penitus cesset: hinc contrariam sententiam foveo, & ad Testamenta Mulierum indistincte Curatorem, ejusque consensum necessarium esse, omnino mihi persuadeo, in primis, cum etiam
 30 familiarum conservatio, quam intendere publice expedit, hac ratione promoveatur: Atque hæc de altero Capitis hujus Membro, de Testamentis Mulierum. Ad Bona igitur, de quibus testari permissum est, deveniendum.

CAPUT III.

De

Bonis Hereditariis.

SUMMARI A.

- Expedi, Familias conservari in Rep. num. 1.
- Hinc multa in favorem Familiarum in jure Romano statuta. n. 2. seqq.
- Inde de Bonis Hereditariis non valet Dispositio Hamburgi. n. 9.
- Nisi heredes consentiant. n. 10.
- Juri Civili inognita est distinctio inter bona hereditaria, & acquisita. n. 12.
- Introducta jure Hamburgensi, & Lubecensi. n. 12.
- Bona hereditaria sunt triplicis generis. n. 14.
- Primum genus. n. 15. seqq.
- Secundum genus. n. 19. seqq.
- Tertium genus. n. 21. seqq.
- Quenam sint Bona acquisita? n. 25. 26.
- Vel titulo lucrativo, vel oneroso quesita. n. 27. 28.
- Quid in Bonis hereditariis, extra Territorium Hamburgense sitis? n. 30. seqq.
- Quid, si Civis Hamburg. extra Patriam Testamentum condidat? n. 33. seqq.
- Quid, si quis Juri Civitatis renunciaverit? n. 35. 36.

Familias conservari, cuique gratum, reipublicæ utile, affectioni cujusque congruum est, Mev. P. 7. D. 18. n. 6. & Conf. 81. n. 16. Interest enim reipublicæ, decus, & honorem familiarum conservari. Hæc vero opibus illorum, qui sunt de familia, illustrantur, Dec. Resp. 9. n. 4. Vol. 3. Quare favôr familiarum multis singularibus locum facit, Mev. d. Conf. 81. n. 39. Hinc Bona Avi-

E 3

ta,

F. 100

CAPUT III.

38

- 2 ta, & Majorum in familia debent permanere, ut familia per ea conservetur, *Mev. Conf. 43. n. 48.* Bona enim, & divitiæ conservant familiam, & absque eis decus, & honos perit, ac fordescunt familiæ, *Mev. ibid. Conf. D. Lynckeri Diss. de Vinculo Familie, Jen. 1691.* Ac ea propter Romani Veteres imprimis studuerunt, ut familiarum amplitudini, ac dignitati confluerent, ex qua totius reipubl. dignitas æstimanda, Excell. *Thomaf. in Diss. de Usu Jur. Pater. Roman. secundum mor. Germ. & Jus Borusf. Revif. cap. 1. §. 9.* Nam familiarum dignitas ex earum præsertim antiquitate, latissimaque propagatione, itemque ex patrimonii facultatibus, per multos descendentium gradus producta linea æstimatur, *Dn. Thomaf. ibid.*
- 4 Magna autem Familiarum in republ. existit necessitas. Sunt enim rerumpubl. omnium summaria, & veluti rudimenta, *Bodin. lib. 2. de Republ. cap. 2.* Ex quo est, ut successu temporum a Majoribus nostris varia in Jure Remedia excogitata fuerint, quibus Bona Familiarum, maxime illustrium, ad eandem splendorem, dignitatem, & amplitudinem continuandam, conservarentur integra, & dedecorosa posterorum e-
- 5 gentiæ obviam iretur. Hunc enim in finem Primogenituræ, & Majoratum Jura introducta sunt, *Tiraquell. de Jur. Primog. lib. 1. cap. 11. n. 3.* Hunc in finem Renunciationes Familiarum in favorem fratrum inventæ, *Hondedæus lib. 1. Consil. 29. n. 71. & seqq. Kellenbentz. de Renunciat. Qv. 19. n. 10.* nec non Confraternitates, ac Pacta Successoria, inter illustres Familias inita, *Reusner. lib. 1. Consil. 3. num. 30. Gail. lib. 2. Obsf. 127. n. 2.* Plurimis etiam in locis Collegia Ecclesiastica Cathedralia (*die Hohen Stifter*) instituta, uberrimisque proventibus data fuerunt, ut ibi Generosa Familia, numerosa sobole abundantes, receptum haberent, quo partem liberorum exhiberent, omnibus alias paternæ hereditati incumbentibus,
- Bc.

Befold. *lib. 1. Politic. cap. 6. n. 28. & de Succesf. Reg. lib. 1. Diff. 6. n. 18.* Nolden *de Stat. Nobil. cap. 11. n. 28.* Multa in super Bonorum Allodialium, ut solis Masculis reservarentur, Potentioribus in Feudum oblata, & nexu feudali imbuta sunt, Reinh. a Gemmingen/in dem Gemmingischen Stamm-Baum/ *Part. 2. cap. 6.* Jura quoque Retractus Consanguinitatis, lege divina stabilita, Levit. *cap. 25. v. 25.* Ruth. *cap. 4. v. 4. & seqq.* Jerem. *cap. 32. v. 7. & seqq.* per Statuta passim recepta deprehenduntur, Reinking. *de Retract. Consanguin. Qu. 1. num. 16.* B. Dn. Placc. *Suppl. ad §. ult. Inst. quib. alien. lic. Conf. Stat. Hamb. Part. 2. Tit. 8. art. 2. 3. 4.* Matrimonia quoque ad Morganaticam, f. Morgengabicam introducta sunt, 2. Feud. 29. Pufendorf. *de Jur. Nat. & Gent. lib. 2. cap. 1. §. ult.* tanto felicius effectum suum fortitura, si natis exinde eo usque saltem, quousque liberi ex priori matrimonio supersunt, non vero in totum præscindatur Successio, ne ingruente alias opinione citius Familiarum, satis alioquin ampliarum, interitu, omni penitus Successore Familia excidat, Myler. ab Ehrenbach. *in Gamolog. Princip. German. cap. 6. §. 36.* Struv. *Syntagm. Jur. Feud. cap. 9. §. num. 9.* qualia luctuosa Exempla forte novit Silesia. Huc etiam pertinent Fideicommissa Familiæ, 8. quæ parem in finem introducta sunt. Videlicet, ut conservationi Familiarum, quæ opibus destituta ruinam minantur, consuleretur.

II.

Atque hæc vera, ac genuina ratio est, qua Prudentissimi Majores nostri impulsæ sequens Statutum condiderunt: *9*
 Jeder mag ein jeglicher/ er sey gesund/ oder krank/ doch bey guter ungeschwächter Vernunft/ in seinem Testament, welches er obgesetzter massen verordnet/ seine wohlgerwonnene Güter/ nach Abziehung der Schulden/ hingeben/ und wenden/ wie/ und wem er will/ ohne eintze Ein-

Einspruch/ oder Hinderung. Aber von Erbgut ist niemand/
vermöge dieser Stad. Recht/ ohne seiner Nächsten Erben
Erlaubniß/ oder Bewilligung/ zu theilen bemächtiget/ son-
dern dasselbe seinen rechten Erben ungeschmälert zu lassen
schuldig/ Stat. Hamb. Part. 3. tit. 1. art. 4. Idem docent art. 5.
verba: Hätte auch jemand Erbgut empfangen/ und darzu Gut ge-
wonnen: So soll/ und mag er seinen rechten Erben zuehren/ so viel
er zu Erb empfangen/ oder mehr/ ob er will/ und das übrige hinwen-
den/ und geben/ wohin es ihm beliebt/ und gefällig ist. Quibus
10 textibus testamentaria bonorum hæreditariorum alienatio
ordinarie interdicta est. Aliud enim est, si hæredes in alie-
nationem consentiant. Est enim hæc interdictio in ipsorum
favorem a Prudentissimis Majoribus nostris inventa, ac in-
troducenda. Cuilibet autem liberum est, favori pro se introdu-
cto renunciare, l. 29. C. de Pact. l. pen. C. de Transact. Hinc, si
consensus eorum, qui tempore conditi testamenti, & mor-
tis testatoris, proximi hæredes sunt, deficiat: de bonis hære-
ditariis ultima mentis testatio ipso jure nulla est, nec optatum
fortitur effectum.

III.

11 Postquam de ratione interdictæ bonorum hæreditario-
rum alienationis testamentariæ vidimus, restat, ut in Bono-
rum Hæreditariorum Naturam inquiramus. Jure autem Ci-
12 vili distinctio Bonorum in Hæreditaria, Erbgüter/ & Acquisi-
ta, Erworbene/ oder Wolgewonnene Güter/ ignota est. Hoc e-
nim Jure omnia bona, s. labore, s. ex hæreditate quæsitæ, ita
consolidantur, ut unum inde fiat possidentis patrimonium,
l. 10. §. 2. ff. de Vulg. & Pupil. Substit. l. fin. ff. de Inoff. Testam. Mey.
ad Jus Lub. lib. 1. tit. 10. art. 6. n. 2. Forster. de Success. ab Intest.
lib. 1. cap. 4. n. 16. Hinc non modo indistincte ab intestato,
in utroque regulariter succedunt Cognati, Dn. Strykius de
Succ.

DE BONIS HÆREDITARIIS.

41

Success. ab Intest. Disp. 2. cap. 1. §. 21. Mynsing, Cent. 6. Obs. 55. n. 3. sed & testaturo de utrisque pro lubitu competit facultas, ultimis suis judiciis disponendi, Dn. Strykius in *Dissert. de Collat. Jur. Rigens. & Commun. cap. 6. n. 31.* Nam Jure Communi quilibet, testamenti factionem habens, non tantum de rebus, sua opera, & propria industria acquisitis, sed etiam de bonis avitis, & aliis, jure hæreditario acceptis, testamentum facere potest, *l. 1. C. de SS. Eccles. & tot. tit. ff. & C. qui testam. fac. poss.* At Jure Patrio Hamburgensi, nec non Lubecensi, **Subs. Stadt-R.** lib. 2. tit. 1. art. 2. aliorumque locorum Statutis, recepta est, imprimis quoad testamentariam dispositionem, distinctio inter hæreditaria, & acquisita. Ac primo quidem videndum, Quanam bona hæreditaria sint? Quæ enim Hæreditaria non sunt, Acquisita sunt, uti ex rei natura expresse sanciunt Lubecenses lib. 1. tit. 10. art. 6. Bonorum autem Hæreditariorum secundum Statuta Patriæ tria dantur genera. Primum genus Stat. Hamburg. Part. 3. tit. 1. art. 7. verba initialia constituunt in illis, quæ quis 1. jure proximitatis, tam in linea recta, quam collateralis, & quidem 2. per successionem ab intestato, non vero ex sola, & libera defuncti voluntate, testamento, vel codicillo declarata, accepit. Unde wird disfalls für Erbgutt gehalten/ und genennet/ nicht allein/ was jemand von seinen Eltern/ oder nächsten Freunden/ durch tödtliche Fälle angeerbet/ &c. Equidem, si Pater inter liberos dispo- 16 fuerit, vel ab intestato alias successuros testamento hæredes instituerit, vel juxta Stat. Hamb. d. tit. art. 11. ipsis consentientibus, bona inter illos dividerit: Testamentum adest, & hæredes testamentarii esse videntur. At vero hæredis, alias successuri, institutio non tam delatio successionis originaria est, quam delatæ legibus determinatio, Schilt. Exerc. 38. §. 174. Quamobrem hæredes tales æque pro legitimis, atque si non 17 essent instituti, habendi sunt. Nec successionis jus inde mutatur;

F

tatur;

CAPUT III.

42
 tatur, sed ita delata nihilominus ab intestato venisse æsti-
 manda sunt, uti *arg. tot. tit. ff. si quis omiff. caus. testam.* recte
 18 asserit *Mev. ad Jus Lub. Part. 1. tit. 10. art. 6. n. 45.* Si vero con-
 sensu proximi, & ab intestato successuri hæredis bona hære-
 ditaria in extraneum, vel actu inter vivos, *St. Hamb. Part. 2.*
tit. 8. art. 3. vel ultima voluntate, *Part. 3. tit. 1. art. 10.* fuerint
 collata: pro bonis hæreditariis haud quaquam haberi pos-
 sunt. Nec enim a proximo cognato, nec successione legiti-
 ma acquisita sunt. *Mev. loc. cit. n. 27. & seqq.*

IV.

19
 Secundum genus Bonorum Hæreditariorum ea bona
 constituunt, quæ Parentes liberis, & proximi Cognati hære-
 ditibus ab intestato, peculiarem œconomiam instituentibus,
 aut matrimonium contrahentibus, assignarunt, & tradide-
 runt. Quod ipsum comprobat *St. Hamb. Part. 3. tit. 1. art. 1.*
 Und wird dis falsi für Erbgutt gehalten / und genennet / nicht allein / we-
 sondern auch / mit was Gutte die Eltern Ihre Kinder / oder die Freun-
 de ihre nechste Erben / bey derselben Vollmacht beraten / und ausge-
 20 steuret haben. Atque hinc bona ista in vicem hæreditatis ce-
 dunt, adeoque separationis tempore aut huic renunciandum,
Stat. Hamb. Part. 3. tit. 3. art. 2. aut, mortuo illo cognato, bona
 illa in hæreditatem conferenda, *Stat. Hamb. Part. 3. tit. 4. art. 1*
& 3. aut hac abstinendum est, *St. Hamb. Part. 3. tit. 4. art. 2.*
 Quamobrem recte hanc assignationem vim ultimæ volun-
 tatis habere, & assignata bona hæreditaria esse, per *l. 21. §. fin.*
C. Fam. Hercisc. ostendit *Mev. l. c. n. 44.*

V.

21
 Tertium genus: constituit Lucrum Dotis, & Donatio-
 nis propter Nuptias, & Portio Statutaria: *Imgleischen / was*
von dem jenigen / so einem Manne / von wegen der Frauen / und der
Frauen / wegen des Mannes / von Erbgutt mitgegeben / oder bey ih-
rer beyder Leben mit angeerbet wird / nach Absterben des einen Ehe-
gatter / bey dem Überlebenden verbleibet / wird billich für Erbau ge-
rech. 127 /

DE BONIS HEREDITARIIS.

43

rechnet/ und gehalten/ St. Hamb. P. 3. tit. 1. art. 8. Generatim qui- 22
dem bonis hereditariis hæc annumeranda non sunt, cum
Conjuges nec parentum, nec cognatorum appellatione ve-
niant, l. 51. ff. de V. S. l. 1. ff. Unde vir, & ux. neque jure proximi-
tatis; sed vel pacto, vel legis dispositione ad hereditatem
vocentur, Mey. ad Jus Lub. lib. 1. tit. 10. art. 6. n. 23. 24. Coth- 23
man Vol. 1. Conf. 40. & Vol. 3. Conf. 11. Interim tamen hære-
ditario jure eo casu veniunt, si conjux superstes lucrum dotis,
aut matrimoniale ex bonis defuncti, non acquisitis; sed
hereditariis, pro parte, aut in totum acceperit. Ratio hu- 24
jus dispositionis fundari videtur in Universali illa Bonorum
Societate, quæ inter Conjuges Hamburgi viget, St. Hamb.
Part. 3. tit. 3. art. 3. & Part. 2. tit. 11. art. 13. Et hæc sunt Bo-
na jure Patrio hereditaria, s. immobilia sint, s. mobilia, uti
ex St. Hamb. Part. 3. tit. 1. art. 7. & tit. 4. art. 1. constat. Quo-
rum determinatio tamdiu relinquitur defuncti conscientia,
donec publicis monumentis contrarium probatum fuerit.
Idque volunt St. Hamb. Part. 3. tit. 1. art. 6. verba, quæ hæc sunt
Und damit das Erbgut bey den rechten Erben bleibe: So soll ein jeg-
licher auff seine letzte Stunde des Todes nehmen/ was/ und wie viel er
von Erbgut empfangen hat: Es wäre dann/ daß man anders könnte
beweisen mit Gerichte/ und Rath der Stadt/ daß solch Erbgut mit
Rechte wäre gefodert/ und erworben.

VI.

Reliqua Bona Acquisita sunt. Et hæc notanter dicun- 25
tur, Wohlgetonnene/ i. e. Honeste, & Juste Acquisita. Uti
enim neminem in justa possessione rerum Statuta Patriæ
turbari volunt: ita injustæ possessioni nullo modo favent, St.
Hamb. Part. 3. tit. 3. art. 18. Part. 2. tit. 17. art. 4. Part. art. 8. & 35.
Hinc injuste acquisite restitutionem ex bonis heredita-
riis permittunt, Part. 3. tit. 1. art. 12. At vero honeste acquisita 26
bona sunt omnia illa, quæ modis, Jur. Nat. & Gent. Civil. &
F 2 Hamb,

ES 11

CAPIT III.

- 44 Hamb. non prohibitis, titulo sc. lucrativo, vel oneroso acqui-
 27 sita sunt. Quorum illa juxta St. Hamb. *Part. 3. tit. 1. art. 7.* ex
 singulari affectione, aus **sonderlicher Gunst / und Zu-
 neigung** / conferuntur, donatione tam inter vivos, St. Hamb.
Part. 3. tit. 4. art. 4. quam ultima voluntatis, *Part. 3. tit. 4. art.*
 4. Quorsum inventiones rerum etiam referendæ sunt, §. 18.
 28 39. *Inst. de Rer. Div. l. 1. ff. De derel.* Hæc vero, sc. oneroso titulo
 quaesita, illa habentur omnia, quæ secundum St. Hamb. *Part. 3.*
tit. 1. art. 7. industria, & labore durch **Bemunfft / und sorg-
 fältige Arbeit** / & secundum *Part. 3. tit. 4. art. 6.* diligentia,
 ingenio, mercatura, opera, & labore, nec non juxta *Part. 3.*
tit. 1. art. 9. parca bonorum, tam acquiritorum, quam hære-
 29 **Haushalten** / acquiruntur. Atque de hisce bonis tantum di-
 sponendi testamento licentia Statutis Patriæ concessa est. De
 bonis autem hæreditariis testandi facultas ademta est.

VIII.

- 30 Num autem hoc ad bona hæreditaria, extra suavissimæ
 Patriæ territorium sita, extendendum est? Negatur, quod
 31 ad bona immobilia. Nam horum intuitu Testator Statu-
 tis, ac legibus illius loci subjectus est, in quo sita sunt, licet a-
 libi domesticos lares habeat, *Besold. lib. 2. Consil. 34.* Gylm.
 32 *Decif. Cam. 31. n. 24.* Casp. Klock. *Consil. 27. n. 37.* Ad stipulan-
 tur huic Decisioni Juris Lubecensis Conditores, *lib. 2. tit. 1.*
art. ult. inutile pronuntiantes tale Testamentum, quod Ci-
 vis Lubecensis, cui pariter interdicta est de bonis hæreditari-
 is testamenti factio, alibi, in præjudicium hæredum ab inte-
 stato venientium, voluit ordinare. *Conf. Mev. ad d. art. in
 fin.* qui ibi recte docet, Testatorem in Formalibus Testa-
 menti, juribus illius loci, in quo conditur Testamentum, ad-
 strictum esse: circa Bona vero, eorumque qualitatem locum
 rei sita, ejusque leges inspici, ac attendi debere. V.

Quid vero, si bona hæreditaria Hamburgi sita sint, & Testator Civis Hamburgensis sit, Num juvat ire Rostochium, ubi inter bona hæreditaria, & acquisita discrimen non est quoad testamenti factionem, Cothm. *Vol. 1. Resp. 1. n. 5.* Si- brand. *de Jur. Publ. Civ. Lub. P. 1. S. 10. n. 8.* Respondetur negando, ob eandem, quam circa bona extra territorium sita allegavi, rationem. Huc accedit, quod Statutum Cives ob- liget, etiam extra territorium Statuentium, *Mev. ad Jus Lub. Quest. Prelim. 6. num. 1.* Ut proinde Civis Hamburgensis etiam apud Exteros vivens, Statutis Patriæ vivere teneatur. An vero post Renunciationem Civitatis, & Decimationem factam, de bonis hæreditariis, Hamburgi sitis, testari licet? Negative concludit *Besoldus lib. 2. Consil. 34.* Nam, licet Te- stator Civitati renunciando, & in alienam ditionem migran- do, quoad personam Jurisdictione Civitatis exemptus sit, illud tamen ad bona hæreditaria, quæ in loco illo manent, tra- hendum non est. Hæc enim legibus illius loci adhuc obno- xia sunt. Cum locus Rei Sitæ fundet Jurisdictionem.

CAPUT IV.

De

Hæredis Institutione.

S U M M A R I A.

Forma Testamenti quotuplex? Rationes ejus exhibentur. n. 6.
num. 1. 7.8.

Hæredis Institutio basis, & fun- An quis Hamburgi pro parte
damentum Testamenti, est. testatus, & pro parte inte-
num. 2. 3. status decedere possit? n. 9.

Aliud Jure Hamburgensi. n. 4. 5.

10.

F 2

Quid

44 Quid juris, si bona alibi sita Hamburgense Testamentum
sint? n.11.12. condatur? n.13.

Quid, si extra Territorium Conclusio Dissertationis. n.14.
I.

- 1 **F**orma Testamentorum J. Civ. duplex est. Nam alia dicitur Extrinseca; alia vero Intrinseca. Quarum hæc in Hæredis Institutione: illa vero in observatione reliquarum Testamentariarum Solemnitatum posita est. De Institutione hoc loco agendum est. Hæc vero est basis, caput, ac fundamentum totius Testamenti, §. 34. *Inst. de Legat. sine quo Testamentum non subsistit, l. 3. ff. de his, quæ in test. del. & a quo Testamenti initium regulariter fieri consuevit, l. 1. pr. ff. de Hæred. Inst.* Hæredis enim Institutio ad substantiam Testamenti pertinet, &, tanquam differentia specifica, Testamentum a reliquis ultimis voluntatibus omnibus distingvit. Adeoque ad Testamenti validitatem necessario requiritur. Forma enim dat esse rei, &, cessante rei forma, corrui totius rei natura. At vero Jure Statutario Hamburgensi aliud constitutum est. Nam, licet hæredis institutio deficiat, ultimæ tamen voluntates nihilominus ratæ, firmæ, ac validæ sunt, idq; probant St. Hamb. *Part. 3. tit. 1. art. 22.* verba: *Ob wol auch in gemeinen Rechten die Erbsetzung in einen jeden Testament für das Hauptstück gehalten wird: So sollen doch/ nach diesem unsern Stadrecht/ zu Handhabung des Testatoris Willens/ auch die Geschäfte/ und Ordnungen/ darin kein Erbe benennet wird/ für kräftig gehalten/ und vollstreckt werden.* Atque hinc oblatio, s. pollicitatio successionis totalis, s. in omnia defuncti bona, secundum Patriæ suavissimæ leges, de Testamenti substantia non est: sed sufficit particularis successionis, imo,
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

II.

Rationem hujus Dispositionis ipsa Statuti verba comprehen-

DE HEREDIS INSTITUTIONE.

hendunt. Videlicet, Favorem Testatoris, & Ultimatum Voluntatum. Insuper adhuc aliam Statuti causam dari posse existimo. Cum enim quis partim hæreditaria, partim acquisita bona possidet: de his solummodo testari ipsi permillum est; hæreditaria vero bona hæres ab intestato nanciscitur, St. Hamb. Part. tit. 1. art. 4. 5. At vero in hoc Testamento, in quo non nisi de parte bonorum, nempe de bonis acquisitis, disponi potest, hæres institui plane nequit. Utpote qui defuncto succedit in omnia bona: non in partem eorum. Unde sponte fluit, Testamenta Hamburgi subsistere, etiam si Hæres institutus non sit.

III.

Qui vero fieri potest ut quis de bonis acquisitis testari, de hæreditariis vero nequeat, adeoque pro parte testatus, & pro parte intestatus decedat? Quid Jure Civili intendendum sit, per se patet. Nemo enim, Milite excepto, l. 6. ff. l. 2. C. de Testam. milit. pro parte testatus, & pro parte intestatus mori potest, §. 5. Inst. de Hæred. Instit. Aliud vero legibus Patriæ cautum est, quæ non solum de omnibus; verum etiam de aliquibus bonis testamento disponere concedit, St. Hamb. Part. 3. tit. 1. art. 4.

IV.

Quod Dispositio hæc Statutaria de Hæredis Institutione Testatoris bona, Hamburgi sita, afficiat, si Testamentum Hamburgi ordinetur, id extra omne est dubium. Num vero ad bona, in alieno Territorio sita, id ipsum extendendum sit, hoc vero in utramque partem admodum probabiliter videtur disputari posse. Quod me attinet, affirmative decidendam quæstionem existimo, cum, ad Testamenti validitatem, etiam extra territorium sufficiat, Statuta, ac Formam illius loci, in quo Testamentum conditur, observasse, ut supra jam dictum est. Quid vero, si extra Territorium Hamburgi-

13

46 CAP. IV. DE HÆREDIS INSTITUT.

se de Bonis, Hamburgi sitis, Testamentum fiat, an Hæredis Institutio necessaria est? Responderur affirmando, nisi Statutis loci necessitas hæredem instituendi remissa sit,

14 Atque hæc ea sunt, quæ tempore desitutus circa Materiam Testamentariam Hamburgensium in medium proferre potui. Si quid in iis erratum sit, memento, Lector Benevole, Errare humanum esse. Nec enim omnibus partibus absolutum Opus componere animus fuit. Ut itaque Jüveniles hosce conatus in meliorem partem interpreteris, majorem in modum rogo. DEO vero Ter-Optimo, Terque Maximo, pro præstito auxilio, sit Laus, Honor, & Gloria.

COROLLARIA.

I.

IN Jure Naturali, tanquam parte Philosophiæ Practicæ, nullius auctoritatem agnosco. Imo, nec ipsius Scripturæ Sacræ. Ejus enim auctoritas ad Forum Theologicum pertinet: non ad Forum Philosophicum. Utpote in quonibus tantum veritas stabilienda est.

II. Juris Naturalis fundamentum est mutuum omnium generis adjutorium.

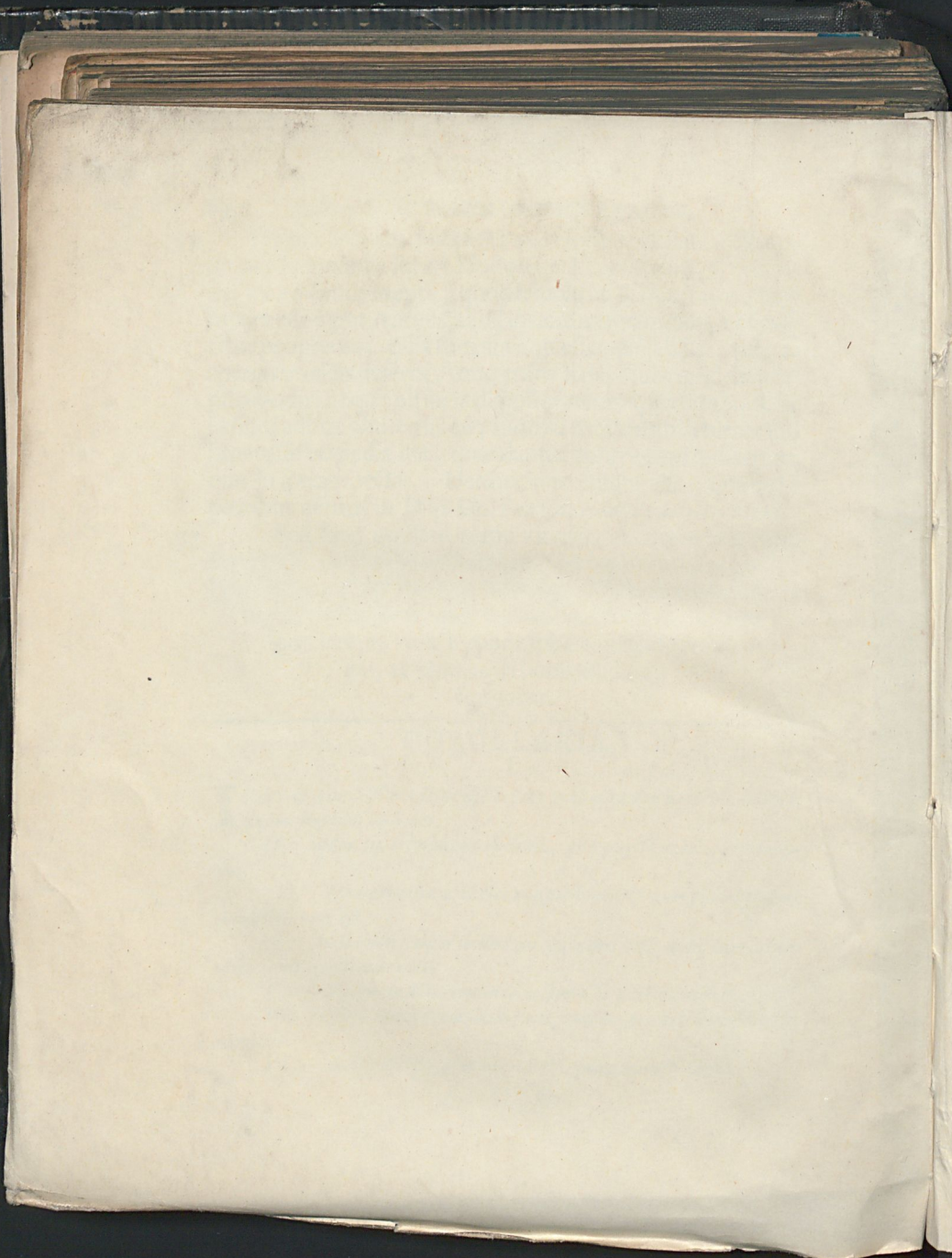
III. Successio testamentaria successione ab intestato, si Jus Naturæ observandum esset, multo deberet esse crebrior atque frequentior.

IV. In collatione beneficiorum ad usum & indigentiam majorem eorum, in quos conferuntur, respiciendum est, si plures concurrant.

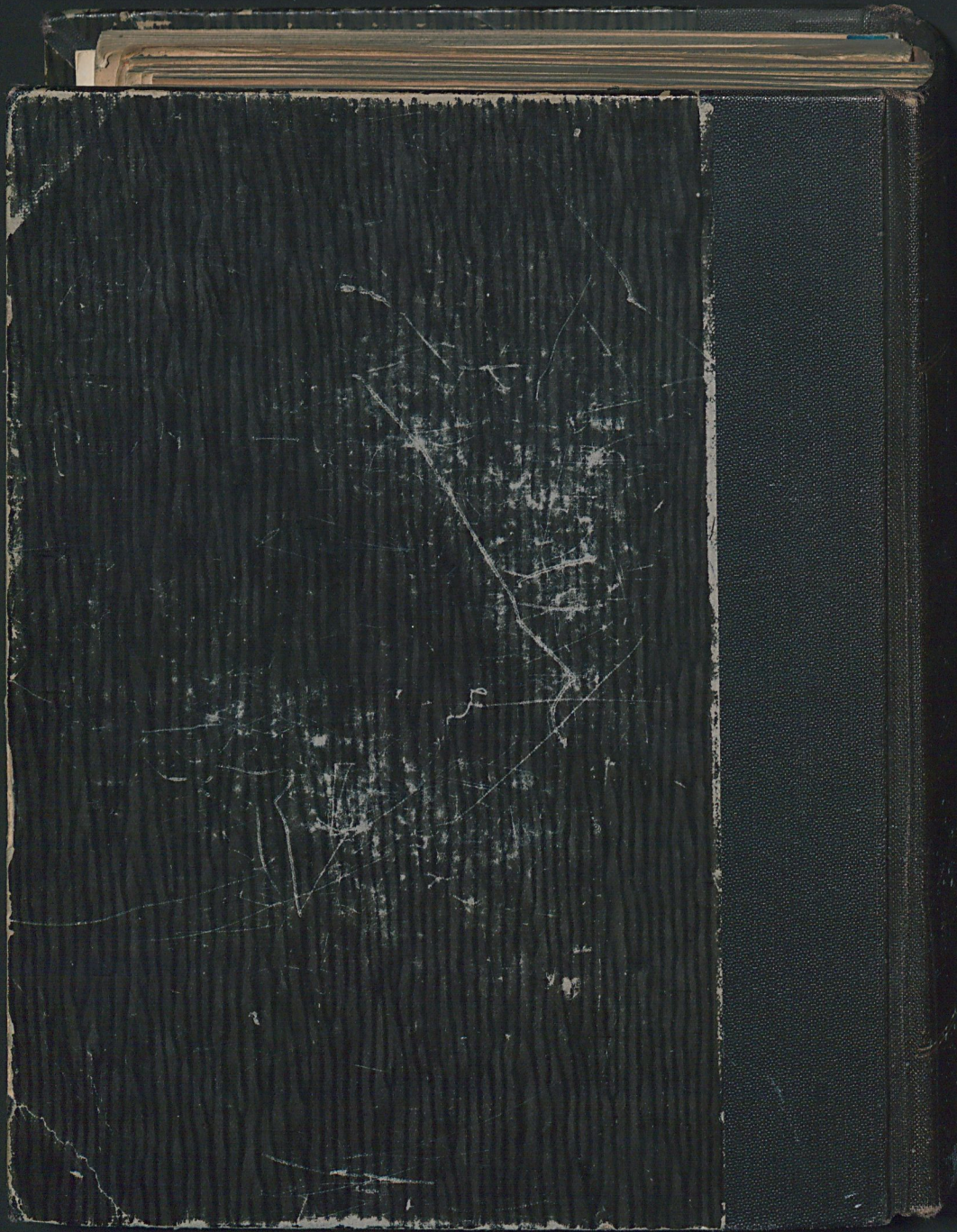
Halle, Diss. 1700

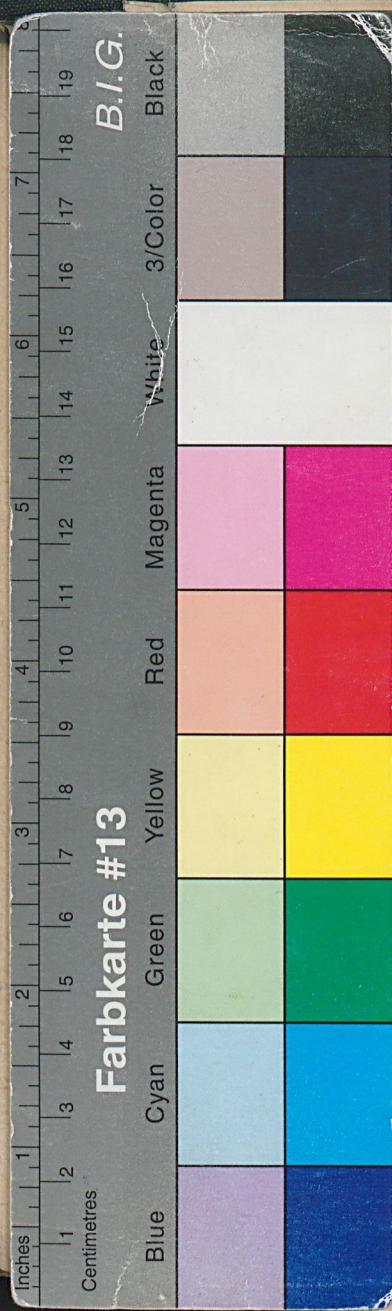
W 17

No: 340.
1700 24

GURALIS JURIDICA,
GENSIUM
MENTIS,
M,
FICIENTISSIMO,
CIPE AC DOMINO,
D WILHELMO,
NB. ET ELECTORATUS
E, &c.&c.
ridericana,
FACVLTATIS IURIDICÆ
I DE
LE STRYKIO, D.
ET FACVLTAT.
ECANO,
CENTIA
que Jure Honores
aendi,
R. S. M DCC.
pomeridianis,
lisquisitioni submittit,
CUS THO BÜHREN,
gensis.

10

oh. Jac. Kreflii, Acad. Typ.

1700

